

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/388192898>

STEAM ÜTOPYA & DİSTOPYA

Book · December 2024

DOI: 10.5281/zenodo.14706631

CITATIONS

0

READS

7

1 author:

M. Şahin Bülbül

Kafkas University

121 PUBLICATIONS 387 CITATIONS

SEE PROFILE

STEAM

ÜTOPYA & DİSTOPYA

Çizen: Ali İhsan Demirçelik (Ağrı Bilim ve Sanat Merkezi)

Editör

Prof. Dr. M. Şahin Bülbul

KERTEM KAFKARS
Yayıncılık

STEAM

ÜTOPYA & DİSTOPYA

© Bu kitabın her türlü yayın hakkı Ertem Kafkars Yayınları'na aittir. Tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamen veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni olmadan elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

Yazar : Prof. Dr. M. Şahin BÜLBÜL

Baskı : **uzun dijital** MATBAA
SONÇAĞ YAYINCILIK MATBAACILIK TESCİLLİ
MARKASIDIR
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No.: 48/48
İskitler 06070 ANKARA
T / (312) 341 36 67
www.uzundijital.com - uzun@uzundijital.com

Sertifika Numarası : 45494
Baskı Yılı : Aralık / 2024
ISBN : 978-625-95173-9-1
Yayın No : 110

ERTEM KAFKARS YAYINLARI

MERKEZ : KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi Zemin Kat-KARS
Tel : 0474 225 20 57
GSM : 0535 082 16 16
e-mail : kafkarsyayincilik@hotmail.com

Juri ve Danışmanlar Kurulu

- Akif Seven (Halil İncalcık Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Behçet Aslan (Kayapınar Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Burcu Düzenli (Prof. Dr. Fahrettin Kırzıoğlu Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Burhan Özdemir (Bergama Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Ceylan Doğan (Adıyaman Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Çağatay Nalçaoğlu (Muğla/Bodrum Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Elif Sanem Kıroglu (İzmit Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Emlik Irmak Ersin (Çankırı Bilim Sanat Merkezi)
- Fikret Erdoğan (Selçuklu Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Gülfidan Deniz (Osmancık Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Gülhan Zafer (Düzce Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Hasan Düzgünoğlu (Silifke Cumhuriyet Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Mahbup Ela Yalçın (Nevşehir Halil İncekara Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Mehmet Akif İnesi (Turgutlu Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Mehtap Cesur (Sakarya Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Melek Küçükoğlu (Kilis Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Muhammed Alican Pusat (Ağrı Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Muhammet Mustafa Yılmaz (Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Murat Yavuz (Karabük Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Pınar Göksu (Adıyaman Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Semra Demirçalı (Nalan Mustafa Kaynak Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Sinem Özden Çağlar (Ünye Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Sultan Kıyran (Düziçi Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Şule Şahin Doğruer (Yenimahalle Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Ümit Düzenli (Prof. Dr. Fahrettin Kırzıoğlu Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Yurdagül Önder Öz (Yenimahalle Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Zekeriya Altunok (Salihli Bilim Ve Sanat Merkezi)
- Zübeyde Er (Çukurova Bilim Ve Sanat Merkezi)

ÖN SÖZ

Bilim kurgu, yalnızca geleceği hayal etmekle sınırlı olmayan, insanlık, teknoloji ve toplumun karmaşık ilişkilerini derinlemesine inceleyen güçlü bir ifade aracıdır. İnsanlığın en derin korkularını, en yüksek umutlarını ve en cesur hayallerini bir araya getiren bu tür, okurlara hem tanıdık hem de tamamen yeni dünyaların kapılarını aralar (Bülbül, 2019). Elinizdeki bu kitap, bilim kurgunun sanat ve edebiyat aracılığıyla nasıl farklı boyutlarda ifade edildiğini keşfetmeyi amaçlıyor. Resimler, şiirler ve hikâyeler gibi yaratıcı unsurlar aracılığıyla, bilim kurgunun çok katmanlı dokusuna bir yolculuk yapma fırsatı sunuyor.

Bilim kurgu sanatı, insanlık deneyimini yeniden değerlendirmemizi sağlar. Özellikle resimlerin gücü, teknolojik ilerlemelerin ve toplumsal değişimlerin görsel temsillerini inceleme fırsatı sunar. Örneğin, bu türdeki resimler, ütopya ve distopya kavramlarının ikiliğini sıklıkla vurgular; bir yandan teknolojinin potansiyel faydalarını sergilerken diğer yandan onun tehlikelerini gözler önüne serer (Leonard, 2024). Bu görsel ifade biçimi, toplumsal sorunların ve teknolojinin doğasını sorgulamamıza olanak tanır. Şiir ve hikâyeler ise, hayal gücünü tetikleyerek, okuyucuları yalnızca bilimsel değil, aynı zamanda felsefi ve duygusal boyutlara taşır (Cave & Dihal, 2023). Ütopya ve distopya kavramları, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde derin bir iç görü sunar (Moylan, 2020).

Ütopyalar, ideal toplumların tasvir edildiği, insan doğasının en iyi yönlerini ortaya koymayı amaçlayan anlatılardır. Bunun karşısında yer alan distopyalar ise, baskıcı sistemlerin, çevresel çöküşlerin ve teknolojinin yanlış kullanımının yarattığı karanlık dünyaları betimler. Bu iki uç nokta, toplumların neye değer verdiğini ve hangi yollardan kaçınması gerektiğini anlamamıza yardımcı olur (Moylan, 2020). Elinizdeki kitap, ütopya ve distopya temalarını derinlemesine inceleyerek, toplumsal eleştiriler ve geleceğe dair olası senaryolar sunar.

Bu kitabın hazırlanmasında, yer alan resimler, şiirler ve hikâyeler alanında uzman bir jüri tarafından dikkatlice değerlendirilmiş ve puanlanmıştır. Jüri üyelerinin verdiği puanların ortalamasıyla oluşturulan bu sıralama, siz değerli okuyucularımıza en iyi içerikleri sunmayı amaçlamaktadır. Bu süreçte emeği geçen herkese, özellikle katkı sağlayan jüri üyelerine, yazarlara, sanatçılara ve tüm destekçilere içtenlikle teşekkür ederiz. Bu titiz değerlendirme süreci, bilim kurgunun sanatsal ifadesine duyulan saygının bir göstergesidir.

Sonuç olarak, bu kitap, yalnızca bilim kurgunun sanatsal çeşitliliğini sergilemekle kalmıyor; aynı zamanda okuyucuları yeni sorular sormaya ve farklı bakış açıları geliştirmeye teşvik ediyor. Umarız bu sayfalar arasında kaybolur, bilim kurgunun sonsuz olasılıklarını keşfeder ve bu yolculuktan ilham alırsınız. Keyifli okumalar dileriz.

Prof. Dr. M. Şahin Bülbül

Kaynakça

Bülbül, M.Ş. (2019). Fen Öğretiminde Bilim Kurgu Eğitimi. In: Artun, H., Aydın-Günbatar, S. (eds) *Çağdaş yaklaşımlarla destekli fen öğretimi: Teoriden uygulamaya etkinlik örnekleri*. Pegem Akademi, Ankara.

Bleecker, J. (2022). Design fiction: A short essay on design, science, fact, and fiction. *Machine Learning and the City: Applications in Architecture and Urban Design*.

Cave, S. & Dihal, K. (2023). Imagining AI: how the world sees intelligent machines.

Dillon, S. (2020). Who rules the world? Reimagining the contemporary feminist dystopia. *The New Feminist Literary Studies*.

Henschel, A., Laban, G., & Cross, E. S. (2021). What makes a robot social? A review of social robots from science fiction to a home or hospital near you. *Current Robotics Reports*.

Leonard, I. A. (2024). Books of the Brave: Being an Account of Books and of Men in the Spanish Conquest and Settlement of the Sixteenth-century New World.

Moylan, T. (2020). Becoming utopian: The culture and politics of radical transformation.

STEAM

Ütopya & Distopya

BİLİM KURGU ÖYKÜ/ ŞİİR VE RESİM YARIŞMASI

* STEAM Araştırma Grubu olarak bilim kurgu alanında bir yarışma düzenliyoruz.

* İsteyen öykü, şiir veya masal gibi edebi kurgularıyla isteyenler ise siyah-beyaz el çizimi (yapay zekâ gibi teknolojiler kullanmadan) resimleriyle ile katılabilirler.

* Çalışmalarda bilimsel kavramlar, teknolojik gelişmeler, mühendislik ilkeleri, matematiksel yöntemler ve sanatsal yaklaşımlar içiçe kullanılmalıdır. İçerikte akıcı ve anlaşılır bir dil aranacaktır.

* Yarışma sadece STEAM araştırma grubundaki öğretmenlere ve öğrencilerine yöneliktir.

Bilim Kurgu Öykü/ Şiir Yarışması Ödülleri
Birinci 1500 TL
İkinci 1000 TL
Üçüncü 500 TL
+
Başarı Belgesi
+
Basılı Kitap

Bilim Kurgu Resim Yarışması Ödülleri
Birinci 1500 TL
İkinci 1000 TL
Üçüncü 500 TL
+
Başarı Belgesi
+
Basılı Kitap

SON BAŞVURU: 24 KASIM 2024
SONUÇLARIN AÇIKLANMASI: 3 ARALIK 2024

BAŞVURU
<https://forms.gle/wKzksnfeEztfrHBi9>
steamresearchgroup.blogspot.com/p/sci-fi.html

ZAMANIN ÖTESİNDE UMUT

Bir zamanlar, dedeleri dünyada yaşamış bir ailenin çocuğuydu Dünya. Şimdi Dünya'dan çok uzak bir gezegende Galaktika da robotika arkadaşlarıyla yaşıyordu. Dedesi her zaman Dünya'daki yaşamdan, müzikten bahsedirdi. Dünya ise dedesinin çok güzel olarak bahsettiği bu güzellikleri hiç görmemiş hiç duymamıştı. Uzun uzun akan ırmaklar, masmavi gök yüzü ve denizler, ormanlar ve daha nice güzellikler...

İnsanların etkisiyle büyük felaketler Dünya'yı yaşanmaz bir hale getirmiş ve çok sevdiği yaşamlarından ayrılmak zorunda kalmışlardı. Evlerinin balkonunda bulunan uzay araçlarıyla Dünya'dan kaçmışlar ve yaşayabilecekleri bir gezegene sığınmışlardı. Dünya'yı hiç göremeyen Dünya ise her zaman anlatılan bu güzellikleri merak eder dururdu. Acaba nasıldı Dünya'da yaşam? Orda kuşlar nasıl uçar ve nasıl sesler çıkarırdı?

Evlerinin alt katındaki robotika yaşam merkezine gitti. Robotikalara dünyayı gördünüz mü? diye sordu. Sen dünya değil misin? dediler. Ben dünyayı dedemden duydum. Dedem Dünya'ya olan özleminden dolayı bana Dünya ismini vermiş. Dünya'da ırmaklar, kuşlar, ağaçlar, ormanlar, denizler varmış. Sizin bunlardan bir bilginiz var mı? dedi Dünya. Robotlar bize bunlarla ilgili bilgileri yüklediler, dedi. Bize nasıl bir yer olduğunu gösterir misin? Dünya düşündü, acaba bu bilgilere nasıl ulaşabilirim? Biraz daha bilgi edinebilse belki robotikalar daha fazla bilgiye bu yolla ulaşabilecekti. Dünya'ya da daha fazla bilgi verebilecektiler.

Dünya'nın aklına bir fikir gelmişti. Robotikaların yaşam merkezinin yanında bulunan mekanik elektronik eşyalarla dolu bölümde bir şeyler bulabilirdi. Dedesi, Hegzagen uzay mekiğiyle Dünya'dan kaçarken yanına almış olabileceği eşyaları buraya depolamış olabilirdi. Robotikalarla birlikte mekanik elektronik eşya deposuna gittiler. Orada dikdörtgen bir eşya dikkatlerini çekti. Robotikalardan biri elektrik saçan kolu ile eşyaya dokundu ve eşyadan sesler gelmeye başladı. Karanlık gezegene yansıyan ışık bir anda odaya bir görüntü oluşturdu. Dedesinin anlattığı ırmak, kuşlar, ormanlar vardı. Çeşitli sesler, yeşil alanlar vardı. Gerçekte Dünyayı görmeyi çok istiyordu. Robotikaların her biri bir yerden seslendi. Bu manzara karşısında onların devreleri arasında müthiş bir akım oluşmuştu. Seni dünyaya götüreceğiz, dediler. Robotikalar kendi aralarında hemen iş birliği yaptılar. Biri Dünya ile yaşadıkları gezegen arasındaki mesafeyi hesapladı, diğeri ışık hızına yakın bir hızla Dünya'ya nasıl ulaşabileceklerini araştırdı. Araştırma sonuçlarını ortaya koydular. STEAM basamakları bizi amacımıza ulaştıracak dediler.

Yaptıkları çeşitli hesaplamalardan sonra çalışmaya başladılar. Kumlardan, gezegenin özel taşlarından şeffaf kırılmaz camlar ürettiler. Metal bir gövde tasarladılar. Bu tasarım uzay boşluğunun etkilerine dayanacak şekildeydi. Dünya mekiğinin zamanı farklı boyutlarda temsil etmesi için bir tür üç boyutlu simülasyon hazırlayarak, zamanı birden fazla paralel evrende nasıl görselleştirebileceğini çözmeye çalıştı. Matematiksel denklemler, onun Dünya'ya yolculuğunu anlamasını sağlayacak temel araçlardı. Bir dizi algoritma ve kod yazarak, mekiğinin algoritmik yapısını kurdu.

Arkadya adlı robotika, tüm hesaplamaları ve dış etkilere dayanmak için gerekli olan şartları oluşturdu. Uzay boşluğundaki hareketlerini nasıl olacağını hesapladı. Mekiğinin üst kısmını rüzgâr etkilerini azaltacak ve güneş ışığı alacak şekilde tasarladılar. Isı, ışık, yağmur sensörlerini eklediler. En önemlisi de ışık hızıyla hareketi algılayacak sensörü eklediler. Aracın tüm parçaları ses komutlarıyla çalışacak hale getirdiler.

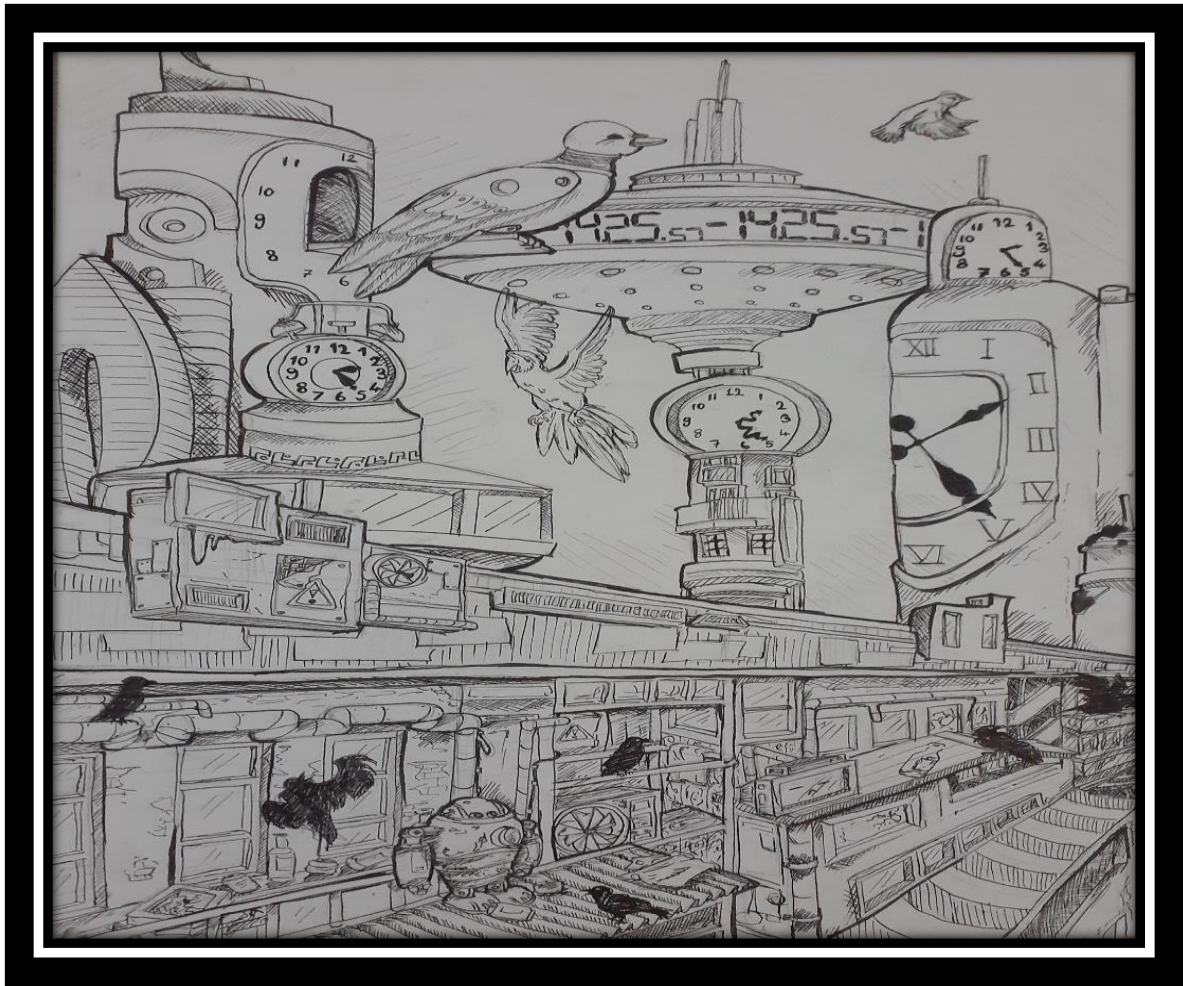
Dünya ve robotikalar zamanın farklı dilimlerini simüle eden bir melodi oluşturdular. Her evrenin, her zaman diliminin kendine has bir tınısı olmalıydı. Bu yüzden, makinelerin

uğuldayan sesleri ve dijital efektlerle birleşen bir melodi tasarladılar. Zamanın akışına göre bu melodi değişecek ve farklı bir duyguyu tetikleyecekti. Ayrıca soyut, bilinçaltına dokunan, neon ışıklarıyla bezeli resimler yaptılar. Bu resimler, zamanın geçişine paralel olarak, makinenin içindeki dijital dünyaya entegre edildi.

Artık yolculuğa hazır bir mekikleri vardı. Robotikalar ve Dünya mekikte yerlerini aldılar. Dünya, yiyecek olarak dikdörtgen prizması yapısında protein, karbonhidrat, yağ, vitamin ve mineral içeren besinlerini yerleştirdi. Yolculuk başladı, gökkuşağı renklerinde bir toz bulutunun içinden geçerek, Işık hızıyla hareket ediyorlardı. Dünya'ya yaklaştıkça heyecanı arttı. Mekiği indirecek uygun bir alan buldular. Kapılar açıldı, yeryüzüne indiler. Uçan robotlar hemen bir keşfe çıktı. Hiç de dikdörtgen kutudan gelen görüntüler yoktu. Ağaçlar, ormanlar, canlılar nerdeydi? Sular altında kalan yıkık kalıntılar, hurdaya dönmüş makineler, araçlar, derin çukurlar oluşturmuş çöküntüler uçurumlar vardı. Uçan robotikalar ışık hızıyla hareket ederek kayıtları yaptı ve arkadaşları Dünya'nın yanına döndüler. Hangi felaketler bu gezegeni yaşanmaz hale getirmişti, tüm bu güzellikler nasıl yok olmuştu? İklim krizinden, kaynakların tükenmesinden, rant savaşlarından bahsetmişti, dedesi. Dünya üzüldü. Birden çatlamış toprakların arasında boy vermiş küçücük bir çiçek gördü. Atalarının gezegeninde yeniden yaşam başlayabilir miydi?

Yazan: Selim Mülazımoğlu (Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Seher Yalkın (Sakarya Bilim ve Sanat Merkezi)

SAVAŞIN BAĞRINDAKİ TİLKİ

Korkuyla sinmiş olduğum küçük oyuğun; çok değil, hemen birkaç ağaç uzağından tiz bir çığlık koptu.

Oldukça tiz hem de.

Kurumuş, yaşlı bir ağacın yapraklarını titreştirecek, büyük çoğunluğunun düşmesine sebep olacak kadar tiz.

Sincapları, tavşanları yuvalarına kaçırarak; kaplanları ürkütecek kadar tiz.

Etraflarındaki keşmekeşin farkında olmayarak, umursamadan cıvıldaşıp oynaşan kuşlar uçuşuradan. Sürü halinde, havalandılar. Yüreğim dağladı. Bir zamanlar birlikte olduğum, koşup oynadığım, kan bağımlı olmayan kardeşlerimin teker teker ölmesi ve benim burada sadece bir korkağın yapacağı gibi saklanmam, elim kolumun bağımlı olması durumu daha iyi hale getirmiyordu.

Savaşta bu. Acı gibi, ölüm gibi kavramları kullanır, ne yazık ki, sonra mutlu bir şekilde hayatınıza devam ederdiniz; değil mi?

Hayır. Çok daha fazlasıydı bu, katliamdı, vahşetti; tükenmişlik, bitmişlikti. Ölüm vardı, evet ama bencillik de vardı, sevgi de, fedakârlık da.

Bomba sesleri. Silahlar. Sessizlik ve çığlıklar.

Sindiğim yerin hemen dibinde, metal bir asker duruyordu; hissettim. Metal, evet. Aldığı acı eğitim sonucu kopmuş uzuvları, metal parçalarla kaynaştırılmış ve zırhına bir de kanat eklenmiş bir askeri bu.

Soluğumu tuttum. Beni görmedi de hissetmedi de, sadece hissetmiş olsaydı bile eğer, işim bitmiş olurdu. Kanatlarını metalik, kısa ama gürültülü bir sesle açtı ve uçarak uzaklaştı. Nefesimi verdim.

En nihayetinde, başımı biraz olsun dışarı çıkarıp olan bitene bakmak için cesaret gösterebildim.

Kan vardı. Çokça hem de. Metal parçaları, ölü veya diri insanlar ve başka birçok şey. Bir adım attım. Tepemde uçan askerler, yanan ağaçlar, kimyasal ve doğal alevler... Bir anlığına hepsi yok oldu. Sadece bir anlığına.

Nasıl bu hale geldiğimizi düşündüm. Barışın nasıl bu kadar çabuk yitip gittiğini, her yerin ve herkesin nasıl bu kadar fazlaca ve çabukça yok olduğunu...

İnsanlık, iyi yerlere gitmiyordu. Sonumuz ne olacaktı? Farklı ülkeler tarafından kuşatma halindeydik. Fırsat buldukça herkes onu bunu boğazlıyor, olur olmadıkça birbirlerine karşı savaşlar başlatıyorlardı. Mutsuzduk, herkes mutsuzdu. O an, o kısacık bir an kendime bir söz verdim: Savaşmadan ölmeyecektim. Savaşmaktan kastığım sadece “yardım etmek” olacak olsaydı bile. Verdiğim bu sözü tutacağım da meçhuldu ya gerçi.

Tüm bunlar, sadece o kısacık bir anda zihnimden geçiverdi. Son damlasına kadar vahşet ile dolu o dünyaya geri döndüğümde ise, çok çabuk harekete geçmem gerektiğini hatırladım. Gizlenmeli, ama savaşmalıydım. Yardım etmeli, ama ölmemeliydim.

Sonraları, her şey çok çabuk olupbitti. Birçok ölüm, yok olan bir millet, sevdiklerini kaybedip yaşama dair hiçbir beklentisi kalmayan insanlar ve dahası.

Tekrar bomba sesleri. Silahlar. Ve tekrar mutlak bir sessizlik.

Ailem nerede bilmiyordum.

Bir ığlık.

Eğer onları kaybettiysem, bu...

Bir ığlık daha.

Hiç iyi olmazdı, ama...

Silahlar.

Onları korumak için çaba göstermemiş... Düşünmemiştim bile. Bu yüzden hayatım boyunca...

Bombalar.

Bunun için kendimi suçlayacaktım.

Savaş, acı bir şeydi. řu an adım adım, sendeleyerek uzaklaştığım oyuğa ilk girdiğimde de; o sıkışık yerden kendimden emin bir şekilde çıkıp, ölümüne doğru yol alırken de bunu düşünüyordum. Artık hiçbir şey umurumda değildi; ne sesler, ne de askerler. Zihnimdeki tüm bu boşboğazlığın başından beri sadece ve sadece zaman öldürmek için olduğunu, korkaklıktan başka bir şey yapmadığımı fark ettim.

Ama hayır.

Kesin olan şuydu ki insanlar acımasızdı, ama mutlak sevginin ölümle birleşip ağır bir acı altında ezdiği o diğerlerinin öfkesi, her şeyden ve herkesten çok daha fazla acımasız olabilirdi. Ve ben, maalesef bu duygunun esiri haline gelmişim. Korkunç bir şekilde hem de. Fark ettirmeden pençeleri arasına almıştı beni...

Savaşı her an hissettiğiniz, metal kanatlı askerlerin kol gezip insanları öldürdüğü, geçmişin asla tahmin edemeyeceği kadar vahşet dolu bu dünya; herkes için kaçınılmaz bir sondu. Savaşla dolup taşmış, berbat bir gelecekti.

Ben adım adım ilerlerken, zamanın akmaya hiç niyeti yok gibiydi. Etrafımdaki hiçbir şey, hiçbir şekilde yaşamaya devam etmiyordu sanki. Yaşıyorlar mıydı geri, onu da tam olarak bilmiyordum ya...

Etraf soğuktu; ayaklarımın altında ezilen yaprakların hışirtısı, duyduğum tek sestti. Bitmiş gibiydi. Ama nasıl bitmişti ki? Neler olmuştu?

O aşırı rahatsız edici sessizliğin içinde yürürken, birdenbire bir şey fark ettim. Bir oyuncak. Tam önümde, yerde duruyordu. İnsan formunda, içi tahminimce elyafla doldurulmuş, bezden yapılma bir tilki. Yer yer yara almış, dikiş yerleri kopmuştu. Aslında günümüzdeki oyuncaklar genelde bu tip olmuyordu, daha... Modernlerdi.

Fakat takdir edersiniz ki; savaşın getirdiği fakirlik ve açlık, böyle bir dünyada ancak böyle bir oyuncağın varlığına izin veriyordu.

Eęilip elime aldım. Evirdim, çevirdim. Tanıyordum sanki bu oyuncağı. Evet, tanıyordum. Birkaç hafta öncesinde; bebeğini kaybetmiş, ağlayan küçük bir kıza oradan buradan bulduğum eröp ile bunu yapıvermişim. O kadar güzel gözüküyordu ki, o yoklukta bu kadar iyisini yapabilmiş olduğuma şimdi bile şaşıyorum. Güzeldi güzel olmasına ama, iyi zamanlarını geride bırakmıştı anlaşılan.

Gerçi o küçük kız neredeydi şimdi? Etrafıma baktım; sağıma, soluma, önüme ve arkama. Yoktu. Kimse yoktu. Ne olmuştu?

Savaşın bitmiş olma ihtimalini göz önünde bulundurdum. Kaybetmiş olabileceğimiz ihtimalini. Eğer öyleydiyse sanıyordum ki bu bez tilki sahibine bir müddet daha ulaşamayacaktı. Birdenbire içimde bir şeyin koptuğunu hissettim. Yapacağım son şey olacaksa bile bunu o kıza geri vermenin bir yolunu bulmalıydım. En azından bunu yapmalıydım. Yapmaya mecburdum.

Etraftaki sessizlik tam da aşırı rahatsız edici bir hal almaya başlamıştı ki onu duydum:

Uçak, havalanıyor; araçlar çalışmaya başlıyordu. Halkımız, kaybettikleri için metal kanatlı askerler tarafından götürülüyordu. Ve çok yüksek bir ihtimalle, gülüşü kalbime ışık saçan o küçük kıza onların içindeydi.

Olamaz.

Artık sallana sallana yürümüyor, var gücümle koşuyordum. Normalde nasıl bu kadar iyi gizlenebildiğimi, beni neden bulamadıklarını veya başka şeyleri düşünerek ağır ağır ilerlemeyi sürdürecektürden birisiydim. Fakat şimdi, olmazdı. Yapamazdım. Hayatta kalacak olursam bu denli ağır bir vicdan azabı çekmek, kalan ömrüm boyunca hiç yaşamak istemeyeceğim bir şey olurdu. İçten içe beni kemirir, ağır ağır ölüme sürüklerdi.

Bir anlığına, yavaşlar gibi oldum. Ancak şimdi fark edebiliyordum. Bencildim. Çok bencildim hem de. Şu durumda, söz konusu o küçük kızken bile, kendimi düşünüyordum. Ölmeyeceğime o kadar emindim ki, ölmeyi öylesine reddediyordum ki; kalan ömrümün konforu için endişe ediyordum. Yavaşlamış, olduğum yerde duruyordum şimdi. Bencil olduğumu hayatımdaki insanlar çok kez yüzüme vurmuştu, ama hepsinde duyduğum üzüntü, sadece o insanlar içindi. Şimdi ise, ben fark ediyordum.

Sesler iyiden iyiye artmıştı. Az önce anlaşılmayanlar, şimdi bir gürültüye dönüşmüştü. Her ne kadar bencil olsam da... O kıza mutlu edebilir miydim? Hakkım var mıydı buna? Ölmeyebilir, onları kurtarabilir miydim?

Sesler... Her ne karar verecek isem, elimi çabuk tutmam gerekiyordu. Hala olduğum yerde duruyordum. Sonra, cesaretimi toplayıp koşmaya başladım. Hata mı ediyordum bilmiyordum, ama şu andan itibaren emin olduğum tek bir şey vardı, ölmeden önce güzel bir şey yapmayı, bir amacımın olmasını istiyordum. Tüm sevdiklerimi çoktan kaybetmiştim zaten. Ne yapır edecek, ucunda ölüm olsa bile bu oyuncağı sahibine ulaştıracaktım.

Koşuyor, koşuyor ve koşuyordum. Gürültü artınca da, araçları görüp oraya varınca da, insanlar beni görüp umutlanınca da, metal askerler üzerime atılmaya çalışınca da durmadım. Bir cesede takılıp sendeleyince ve o ölü bedenim kardeşime ait olduğunu görünce bile durmadım. Kalp parçalayıcıydı. Gözlerimde yaşlarla, elimde oyuncak tilki ile koşmaya devam ediyordum. Önüme çıkan her şeyi bir kenara itiyor, koşuyordum.

Sonra, onu gördüm. Küçük, kana bulanmış bedeniyle yerde yatıyordu. Zarif yapılı, bunca hengâmeye rağmen güzelliğinden ödün vermemiş bal rengi saçlı bir kadın; koşarak onun yanına geldi. Kabullenmek istemiyormuş gibi ağlıyor, sayıklıyordu. Ablası gibi görünüyordu ama eminim ki annesiydi. Öyle ağlıyordu, öyle ağlıyordu ki... Aynı annesinin yaptığı gibi, koşarak yanına çöktüm bende. Artık gözyaşlarımı tutmak için herhangi bir çaba sarf etmiyor, aktıkça akıtıyordum. Ellerimin onun kanına dokunmasına izin vermiyordum; bir ayıp olurmuş gibi, ellerim onun kanına layık değilmiş gibi sanki...

Düşlerden Mühendislik

Bir denklem yazdım düşlerin rengine,
Her çizgi dokundu hayal gerçeğine.
Düzlemde yol açtı rüzgârın sesi,
Bir formül sakladı doğanın nefesi.

Köprüler kuruldu, hesapla, sabırla,
Hayaller dokundu mühendis aklıyla.
Bir eğri kıvrıldı sonsuzda iz bularak,
Geometri dans etti yıldızlar boyunca.

Fizik dedi: "Bilimin temelini kuralım, sınır da koyalım,"
Fakat akıl dedi: "O sınırı aşalım."
Bir integral, bir türev, sonsuzun dili,
Doğada yankılanır bilimin hecesi.

Bir anı formüldü, bir nefes zamandı,
Harmonik bir düzende evren sarmalandı.
Bir düşünle başlardı mühendislik sevdası,
Rasyonel temellerde buldu temasını

Ey zaman, ey mekân, bir denklemde saklı,
Her düş, bir gerçekte yeniden başlatır aklı.
Düşler ve bilim, sanatla birleşerek,
Özgürlük yurdunu kurar birlikte yürek.

Yazan: Zeynep Ecrin Bayoğlu (Ünye Bilim ve Sanat Merkezi)

YARDIMCI ROBOT

Emre her gün bir şey düşünüyordu. O düşündüğü şey ise; anne ve babasının işten dolayı çok meşgul oldukları için bir yardımcı robot yapmak isteğiydi. Bunun için annesinden yardım istedi. Annesine “anne, robotu yapmak için eşyaları satın alabilir miyim?” dedi. Annesi de izin verdi. Emre bu eşyaları satın almak için dışarı çıktı. Dışarıda çok yer gezdi ama robot yapmak için ihtiyacı olan eşyaları bulamadı. O yüzden eve dönüp gerekli eşyaları internette almayı karar verdi. Annesine “Anne dışarıda çok gezdim bulamadım o yüzden internette sipariş versek olur mu?” dedi. Annesi de kabul etti. Ama artık Emre’nin uyuma saati gelmişti. Dişlerini fırçalayıp hızlıca yatağa gitti. Yarın robot yapacakları için çok heyecanlıydı hemen uyudu.

Sabah olduğunda hemen elini, yüzünü yıkadı, kahvaltısını yaptı ve giyindi. Daha sonra, robot için gerekli gördüğü malzemeleri annesi ile birlikte internet üzerinden sipariş verdi. Artık o gün gelip çatmıştı. Hemen annesinin yanına koştu. Emre “Anne, robotu yapmaya başlayabilir miyiz?” dedi. Annesi de “Tabii ki!” dedi. Emre’de çok sevindi. O sırada da kapı çalmıştı. Emre kapıyı açtı ve bir baktı, yardımcı robot için eşyalar gelmişti. Hemen kargo paketini açıp masaya geçti. Ama zor şeyler için annesine ihtiyaç vardı. O yüzden annesini masaya çağırdı. Emre masaya oturduğunda çok heyecanlıydı. Bu robotu yapmak için hazırlıklıydı. Çünkü bunlarla ilgili videolar izlemişti. Hemen robotun ihtiyacı olan tüm eşyalar alınmış mı diye baktı ve robotunu yapmaya başladı. Ama Emre zaten bunun uzun süreceğini biliyordu. O yüzden Emre bu yardımcı robotu planlı bir şekilde yapmaya karar verdi.

Her gün, çalışma planını bozmadan bu yardımcı robotu yapıyordu. Annesinden de yardım alıyordu. 10. gün sol bacağını, 20. gün sağ bacağını, 30. gün sol kolunu, 40. gün sağ kolunu, 50. gün gövdesini, 60. gün ise kafasını yaptı. Bunların her parçasını birleştirdi ve bir yardımcı robot yapmış oldu. Annesine göstermek için çok heyecanlıydı. Ama annesi ve babası o sırada pazara gitmişti. Emre’de sabırla bekleyip evde oyun oynadı. Bir zaman kapının çaldığını duydu. Ve açıp, baktı. Annesinin ve babasının geldiğini gördü. Hemen yaptığı robotu sevinçle annesine ve babasına gösterdi. Emre’nin annesi ve babası buna çok sevindi. Emre’de çok sevinmişti. Çünkü artık bu robot işlerde bize yardım edebilecekti. Ama sadece işlerde değil neredeyse her şeyde yardım edebilecekti... Tabii ki de o robotu çok yormayacaklardı. Çünkü bu robot çok iş yaparsa bozulabilirdi. Hatta Emre bunun için kendine söz bile vermişti...

Robotu ilk deneyişleri şimdi olacaktı. Hemen denediler ve işe yaradı. Bunu görünce Emre daha çok sevinmişti. Emre robot yapmayı sevip tecrübe kazanmak için okuldaki yarışmalara girmeye karar verdi. Ama bu, bir robot yapmakla olur mu? Olmaz. Bunun için daha çok robot yapması gerekiyordu ve tecrübe kazanmayı istiyordu. Okuldaki yarışmalara girmek için robot yapmakla ilgili kursa gitmesi gerekiyordu. O yüzden annesine “Anne, tecrübe kazanıp, yarışmalara hazırlanmak için robot yapma kursuna gidebilir miyim?” dedi. Annesi de kabul etti.

Annesi çok fazla evde durduğu için dışarıya, hava almak için gezmeye çıkmak istediğini söyledi. Emre’nin o gün evde işi olmadığından dışarı birlikte çıktılar. İki dakika yürüdüklerinde bir tabela gördüler. Tabelada “Yeni robotik kursumuz açılıyor. Başvuru yapmak için gelebilirsiniz.” yazıyordu. Emre annesine “Anne bu robotik kursuna katılıp, başvurabilir miyiz?” dedi. Annesi de “Tabii ki başvurabiliriz.” dedi. Başvurmaya gittiklerinde kapıda birisi bekliyordu. “Buyurun, içeri girin.” dedi. İçeri girip başvuruyu yaptılar. O sırada içerideki adam kursun yarın olacağını söylemişti.

Zaten de saat geç olmuştu. Emre hemen yatağa yattı ve uyudu. Sabah olduğunda Emre çok heyecanlıydı çünkü Bugün Emre’nin robotik kursu vardı. Hemen kahvaltısını yaptı, dişlerini fırçaladı ve giyindi. Emre sadece kursu olduğundan değil yeni arkadaşlar edineceği için de çok sevinmişti. Ama ilk önce okuluna gitti. Okulu bitince hızlıca eve geldi. Kursu gitmek için hemen giyindi ve kursuna gitti. Orada kendini tanıttı. İlk ders alıştırmayı yaptılar.

Emre robotik kursunun ilk günü olduğu için sevinçle ders işliyordu. Ders bittiğinde dersten sevinçle çıktı. Okuldaki robot yarışmalarına girmek için daha çok tecrübe kazanmak istiyordu. Bu yüzden daha çok çalışması gerekiyordu. Zaten robotlarla ilgili az da olsa bilgisi vardı. Kurs dan çıktıktan sonra annesi Emre'yi almaya geldi. Emre annesinin yanına gittikten sonra arabaya binip eve gittiler.

Emre annesine kursta neler yaptıklarını anlattı. Eve gittiklerinde Emre Annesine ikinci robotunu yapmak istediğini söyledi. Annesi “olur” dedi. Zaten evlerinde hala robotu yapmak için ihtiyacı olan eşyalar vardı. Çünkü yardımcı robotu yaparken eşyalar artmıştı. Şimdi bu eşyaları ikinci robotu için kullanacaktı. Hatta ikinci robotunu yapmaya başlamıştı bile. 10. gün sol bacağını, 20. gün sağ bacağını, 30. gün sol kolunu, 40. gün sağ kolunu, 50. gün gövdesini, 60. gün ise kafasını yaptı. Bunların hepsini birleştirdiğinde ikinci robotunu yapmış oldu. Emre artık robot yapmak konusunda gelişmişti. Artık gece olmuştu Emre hemen yatağa geçip uyudu.

Sabah olduğunda elini, yüzünü yıkadı, kahvaltısını yaptı, dişlerini fırçaladı ve giyindi hemen okuluna gitti. Okulu bittiğinde eve geldi. Eve geldiğinde Emre bir şey hatırladı. O hatırladığı şey ise robotik kursuna ilk gittiğinde öğretmen “Çocuklar yarın sınavımız var iyi hazırlanıp gelin.” demişti. Emre bunu hatırlayıp çalışmaya başladı. Çok az zamanı vardı. Çünkü her an kursa geç kalabilirdi. O yüzden çalışabildiği kadar çalıştı. Çalıştıktan sonra kursuna gitti sınav olacağı için çok heyecanlıydı. Emre yanlışı yapmayacağından emindi. Çünkü bunun için çalışmıştı.

Artık sınav başladı. Emre'ye göre bu sınav kolaydı. Sınavı bitirip kâğıdı öğretmenine verdi ve herkesin bitirmesini bekledi. Herkes sınavı bitirdikten sonra evine gittiler. Annesi o sırada onu kursun bahçesinde bekliyordu bile... Annesi Emre'ye sınavın nasıl geçtiğini sordu. Emre'de “Çok güzel geçti.” dedi. Eve gittiklerinde annesine “Anne okuldaki robot yarışmalarına katılabilir miyim? Çünkü artık hazırım.” dedi. Annesi “madem hazırsın o zaman katılabilirsin.” dedi. Emre'de çok sevindi. Okula gittiğinde öğretmenine ve arkadaşlarına robot yapma yarışmasına gideceğini söyledi. Okulu bittiğinde çok heyecanlıydı. Hemen giyindi ve yarışma yerine gitti. Emre çok heyecanlıydı. Yarışma başladı. Emre rakiplerini kolayca eliyordu. Finale kadar çıkmıştı. Yarışma bittiğinde Emre birinci olmuştu. Sevinçten neredeyse havalara uçacaktı. Atık çalışmanın karşılığını almıştı...

Yazan: Yakup Mastan (Nalan Mustafa Kaynak Bilim ve Sanat Merkezi)

TEKNOŞEHİR

Merhaba burası teknoloji şehri uçan arabalar var. 45 katlı çok güvenli binalar var. Özel okullarda kendi kendine yazan kalemler kendi kendine silen silgiler çok sayıda bilim insanları daha neler neler var. Mesela bazı binaların duvarlarında kocaman ekranlar var aslında onlar bir matematik çalışma yerleri en alt yerine hangi işlemi yazarsanız yazın o size cevabını gösterir. Bizim şehrimizdeki mühendislerimiz çok iyi çalışır ve bizlere akıllı evler yapar. Bizim şehrimizin bazı parklarındaki oyuncakları güneş enerjisi ile çalışır. Şehrimizde çok özel kendi kendine çalışan arabalar ve taksiler var. Benim evimde küçük bir robot köpeğim var adı da Tekno Köpek. Onu çok seviyorum bu arada benim adım Sare. Ben büyüyünce mucit olmak istiyorum ve bu mesleği yapabilmek için çok çalışmam gerektiğini biliyorum. Şehrimizde zaman makinesi de var. Mesela zaman makinesi ile Cahit Arf'ı getirdik. Bize matematiği sevdirecek öğretti. Benim en sevdiğim derslerden biri de kimya dersi bu dersi de çok severim. Evde biraz kitap okudum ve sanat dersi için hazırlandım. Şoförsüz arabaya bindim. Birkaç saat sonra okuldan çıktım ve şoförsüz araba binip eve döndüm. Evde biraz sudoku çözüp, ders çalıştım ve babamın teknoloji merkezinden gelmesini bekledim. O sırada usul usul yağmur yağıyordu. Hemen arkadaşım Ayşegül'ü çağırıp bahçeye çıktık. Geleceğe dair hayallerimizi birbirimize anlatıyorduk. Sohbet ederken evden bir hayli

uzaklaşmışız. Kendimizi bir mağaranın önünde bulduk. Çok şaşırmıştık. Daha önce de çok defalar buralardan geçmiş olsak da ilk defa mağarayı fark ettik. Kapısı daha önce kitaplarda gördüğüm hiçbir kapıya benzemiyordu. Kapı kolu da yoktu. İçeriye çok merak etmiştik ama nasıl gireceğimizi bilmiyorduk. O sırada ellerinde çantaları olan iki adam yaklaştı bizde arkadaşımınla hemen saklandık. Uzaktan adamları izliyorduk. Çantalarından çıkarttıkları bilgisayarla kapının şifresini çözdüler ve kapı açıldı. İçeriye girdiler. Kapı açık kalınca bizde merakımıza yenik düşüp kapının önüne gelip içeriye baktık. İçeride çok sayıda robot vardı ama adamlar yine bilgisayarla robotları da hacklemeyi başarmışlardı. İçeride çok gizli ve önemli bir projenin olduğunu konuşmalarından duyduk. Hemen bir şeyler yapmalıydık. Bu kötü niyetli adamları durdurmanın bir yolu olmalıydı. Teknoloji dersinden öğrendiklerimizle birlikte adamların kapıda bıraktığı bilgisayardan kapıyı tekrar kapatmanın kodunu yazdık. İçeriden bağırış sesleri geliyordu. Vakit kaybetmeden yetkilileri çağırmalıydık. Akıllı saatimle babama olayı haber verdik. Ve gps sayesinde konumumuzu bulup yetkililerle birlikte yanımıza geldi. Yetkililere kodu söyleyip kapıyı açtılar. İçeride olan adamların uzun zaman peşlerinde olduklarını söylediler. Hırsızları yakalayıp üst düzey güvenli hapishaneye gönderileceklerini öğrendik ve çok mutlu olduk. Yetkililer çok cesur davrandığımı söyleyince babam benimle gurur duyduğunu ifade ederek bana sarıldı. Basitte olsa bir kodla neler yapılabileceğini görünce teknolojinin ne kadar önemli olduğunu anlamıştım.

Yazan: Sare Sümeyye ÇIKIKÇI (Turgutlu Bilim ve Sanat Merkezi)

STEAM İLE BİRLİKTE

Hayatta bazı şeyler,
STEAM ile başlar.
Bilim teknoloji ve sanat,
İşte budur hayat.
Robotlar ve arabalar,
Ortaliğı yakıyor,
Bütün insanlar korkudan,
Hep birlikte kaçıyor.
Bir sürü şarkılar
Bulutları andırıyor.
Rengârenk evler,
Yıldız gibi parlıyor.
Sanat içimizde var,
Teknoloji her yerde.
Matematik ve mühendislik
Gereklidir hepimize.
Okul öğrenme kaynağı
Öğretmen öğretim,
STEAM ile başladım
Gerçekleri öğrendim.

Yazan: Azra BOZKURT (Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi)

KÖYÜMÜZÜ GERİ İSTİYORUZ!

Eylül otobüste cam kenarında oturuyordu, yanında mavi gözlü, sarı, kıvrıkcık saçlı, okuldaki fen öğretmenine benzeyen bir bayan oturuyordu. Otobüs tamamen doluydu. Önündeki koltukta küçük bir kız oturuyordu. Pembe tokaları ile ne kadar da tatlı görünüyordu.

Eylül camdan annesine baktı, dışarda tedirgin gözlerle ona bakıyordu. Bu yaz kuzenini görmek için Nevşehir'e gidiyordu. Bu yüzden çok heyecanlıydı. Kendisi Malatya'da yaşadığı için kuzeni ile uzun zamandır görüşemiyorlardı. Otobüs hareket etmeye başlayınca Eylül gülümseyerek annesine el salladı, annesi de el sallarken içinden dua ettiği her halinden belliydi. Annesine otobüs terminalden çıkana kadar el sallamaya devam etti. İlk kez şehirlerarası tek başına yolculuk yapıyordu ve annesi ona her türlü tembihi yapmıştı. Koltuk kemerini bağladı ve camdan etrafa bakarken tatilinin nasıl geçeceğini düşündü. Kuzeni ile ne yapacaklardı, nerelere gideceklerdi, büyümüş müydü, eskisi gibi tekrar ebelemece oynarlar mıydı? Orada her şey çok güzel olacaktı. Sonra birden kafası düştü koltuğa. Hemen tekrar kaldırdı kafasını ve etrafına baktı. Tam o esnada muavin gelip teker teker herkese birer kek, çay veya meyve suyu bir de su verdi. Eylül o kadar şanslıydı ki, en sevdiği kek ve meyve suyunu ikram ediyorlardı. Kekini yerken kuzenini düşündü. Acaba o da heyecanlı mıydı? Keki ve meyve suyu bitince suyundan bir yudum aldı ve gözleri yavaş yavaş kapandı. Kendini uykunun huzurlu kollarına bıraktı.

Muavinin geldik demesiyle gözlerini açtı ve heyecanla otobüsten indi. Eylül, gözlerini kısmış kuzenini arıyordu. Sonra birden küçük Merve'yi gördü. Hiç değişmemişti! O da ne? Bir telefonu mu vardı? "Bu çok havalı olmalı!" diye düşündü Eylül. Fakat Merve, Eylül'ün geldiğini görmemişti bile. Gözlerini telefonun ekranına kilitlemiş, sürekli video kaydırıyordu. Eylül "Selam Merve!" dedi heyecanla. Merve kafasını yavaşça kaldırdı ve "Hello!" deyiverdi bir anda. Eylül çok şaşırıldı. Daha önce kuzeninin bu hâlini hiç görmemişti. Fakat yaşının büyümesinin verdiği özgüvenle böyle davrandığını düşündü ve önemsemedi.

"Eee! Her zamanki gibi dondurmamızı yiyor muyuuuz?" dedi Eylül. Merve ise tuhaf bir ifadeyle baktı Eylül'e. "Eylül 3 yaşındaki çocuk değilsin ya! Ne dondurması? Hadi çikileta yiyelim." Eylül bu sefer iyice şaşırıldı. Kuzeni biraz önce çikileta mı demişti? Dilimizi neden yanlış kullanıp duruyordu? Ama belki Nevşehir'de öyle konuşuyorlardır diye geçirdi içinden. Sonra en yakındaki markete girip birer çikolata aldılar. Birlikte yürümeye başladılar. Eylül çikolatasından bir ısırık alıp Merve'ye döndü. Merve ise çikolatayı çoktan bitirmiş ve her yerine bulaştırmıştı. Üstelik çikolatanın paketini yere attı. Eylül bu durum karşısında ne yapacağını bilemedi. Hemen paketi yerden alıp cebine sıkıştırdı. İlerdeki çöp kutusuna attı ve kuzenini yaptığının yanlış olduğu konusunda uyardı. Kuzeninin ise bir kulağından girip bir kulağından çıktı. Sonra birlikte turistik yerleri gezmeye başladılar. Eylül çok zevk alıyordu. Fakat Merve kafasını telefondan kaldırmıyordu. Hatta Eylül kuzeni için endişelenmeye başlamıştı. Çünkü karşıdan karşıya geçerken bile telefona bakıyordu!

Eylül, Merve'nin telefona bu kadar bağımlı olmasına bir türlü anlam veremiyordu. Geldiğinden beri doğru dürüst sohbet bile edememişlerdi. Sürekli telefona bakmaktan etrafındaki doğal güzelliklerin hiçbirinin farkında değildi. Kuzenini tanıyamıyordu. Teknolojiyi kullanmak çok güzel bir şey olmasına rağmen yanlış kullanımının yarardan çok zarar sağladığını düşündü.

Köye vardıklarında havanın sisli ve karanlık olduğunu, ayrıca rahatsız edici, pis bir kokunun etrafı sardığını fark etti. Çünkü önceki köy ziyaretlerinde köye gelmek için can atardı. Köyün havası tertemizdi, misler gibi kokan çiçekleri ve bol oksijeni vardı. Eylül bunları dile getirmedi ama içinden geçirdi. Biraz sonra eve gelmişlerdi. Merve kapıyı açtı. Eylül eve girince halasına sımsıkı sarıldı. Onu çok özlemişti. Halası Eylül'ün en sevdiği yemeği

yapmıştı: mantı! Birlikte sofraya oturdular. Eylül halası ile sohbet ederek yemeğini yedi. Merve ise yemek boyunca sadece telefonundan oyun oynadı. Hatta yemeğini doğru dürüst bitirememişti bile. Annesi neden yemediğini sorunca ise “Ben pizza seviyorum, mantı neymiş ya?” deyip kestirmişti. Yemekten sonra Eylül halasına sofrayı toplaması için yardım etti, Merve ise odasına gidip bilgisayarda oyun oynadı. Oysa Eylül kuzeni ile vakit geçirmek, onunla eskisi gibi ebelemece oynayıp, dışarıda piknik yapmak istiyordu. Bu durum Eylül’ü çok üzmüştü. O günün akşamında halası ve eniştesi televizyon şovu izledi, Merve telefona baktı, Eylül ise kitap okudu ve kendisi için ayrılan odadaki yatağına uzandı. Tüm günün değerlendirmesini yapıp kuzenin ne kadar çok değiştiğini düşündü. Ama yine de ertesi gün için çok heyecanlıydı. Çünkü küçüklükten beri hep gittiği dereyi tekrar görecekti.

Sabah olunca Eylül yatağını topladı, en sevdiği takımını giydi, saçlarını tarayıp iki yandan topladı ve odasından çıktı. Halası Eylül’den önce uyanmış, kızı ve yeğeni için sandviç hazırlamıştı. Eylül’ün geldiğini görünce gülümsedi ve “Günaydın tatlım. Heyecanlı mısın?” dedi. “Günaydın halacığım! Evet çok heyecanlıyım.” dedi Eylül. Sonra Merve’yi uyandırmak için mutfaktan ayrıldı.

Birlikte sandviçlerini alıp evden çıktılar. Merve ise hâlâ telefona bakıyordu. Üstelik gözleri kıpkırmızıydı. Anlaşılan o ki gece boyu telefona bakmıştı. Normalde dereye giderken kullandıkları bu yolun etrafı âdeta minik bir orman gibiydi. Ama şimdi ağaçlar o kadar seyrekleşmişti ki, yol bomboş göründü gözüne. Eylül bu olanlara anlam veremiyordu. Ayrıca burnuna pis kokular gelmeye başlamıştı. Dereye geldiklerinde Eylül gördüklerine inanamadı. Derenin muhteşem mavi rengi gitmiş, yerine içi karartan simsiyah bir renk gelmişti. Dere kenarlarında yüzlerce balık hareketsiz duruyorlardı. Aralarından bazıları kafalarını sudan çıkarmış çaresizce nefes almaya çalışıyorlardı. Belli ki suda hiç oksijen kalmamıştı. Eylül ve Merve etraftaki atıkları takip etmeye karar verdiler. Eylül Merve’ye sosyal medya hesabının olup olmadığını sordu. Bir saniye bile gözünü telefondan ayırmadığı için kesinlikle olmalı diye düşündü. Merve’den olumlu cevap alınca yol boyu gördüklerinin fotoğrafını çekmesini istedi. Böylelikle fotoğrafları delil olarak kullanabilirlerdi. Kızlar patikanın sonuna geldiğinde bir fabrika ile karşılaştılar. Fabrikanın bacalarından pis dumanlar çıkıyor, borularından atıklar dökülüyordu. Eylül tüm bu olanları kayıt altına aldıkları için çok mutluydu. Kızlar kendi aralarında konuşup bir plan yaptılar ve eve geri döndüler.

Eylül olanları halasına anlattı. Halası ise birebir muhtarla görüşürse belki isteklerinin gerçekleşebileceğini söyledi. Bunun üzerine kızlar, yemeklerini yiyip yola koyuldular. Muhtarlığa geldiklerinde heyecanla kapıyı tıklattılar. Muhtara olanları anlattılar ve bu durumdan çok rahatsız olduklarını söylediler. Muhtar ise fabrikanın sahiplerinin çok tehlikeli ve güçlü olduklarını, onlara karşı koymaya güçlerinin yetmeyeceğini izah etti. “Çocuklar, kısacası yapacak bir şey yok!” diye bitirmeye çalıştı muhtar konuşmayı. Eylül ise hemen atıldı. “Aslında yapacak çok şey var! Biz fabrikanın atıklarını ve yarattığı pislikleri, doğaya verdiği zararları kayıt altına aldık. Kuzenim sosyal medya hesaplarından bu delilleri paylaşırsa fabrikanın kapatılmasını veya kontrol altına alınmasını sağlayabiliriz. Böylece eskiden balık tuttuğumuz, ayaklarımızı soktuğumuz, çocukluğumuzun geçtiği dereyi kurtarabiliriz.” Muhtar da Eylül’ün bu söylediklerini mantıklı buldu. Fakat hâlâ başarabileceklerini düşünmüyordu.

Haftalar sonra iki kuzenin yaptığı haberler ile fabrikanın gerçek yüzü ortaya çıktı. Aynı zamanda bu haberler milyonlarca kişiye ulaştı. Fazlasıyla da tepki aldı. Böylece resmi kurumların yaptığı araştırmalar sonucunda fabrikayı denetleme ve kontrol altına alma kararını verdiler. Kesilen ağaçların yerine yeni fidanlar dikildi, fabrikaya atık arıtma üniteleri kuruldu, bacalar yapıldı ve geri dönüşüme uğrayan ürünler tekrar kullanılmaya başlandı. Sonunda köy tekrar eski haline dönmüş ve çevre kirliliğinin önüne geçilmişti. Ayrıca köyde yaşayan

insanlar tekrardan temiz havayı solumaya başladılar. Etraf yeşillenmeye başladı ve artık herkes çok mutluydu.

Haa! Merve mi? O ise artık teknolojiyi iyi yönde kullanıyor. Gereksiz ve aşırı kullanımın ona zararlı olduğunu fark etti. Nevşehir’de gezdiği yerleri ve okulda yaptığı kimya deneylerini paylaşıyor sosyal medyada. Hem de çok eğleniyor. Çünkü gerçek hayatın güzelliklerle dolu olduğunu fark etti. Ayrıca Eylül’le de sık sık telefon görüşmesi yapıyor. Hem de artık o kadar yoğun ki, oyun oynayacak zamanı bile yok. Ama o bundan mutlu. Unutmadan, o artık Türkçe’imizi düzgün kullanıyor ve yerlere çöp atmıyor!

Yazan: Irmak Zeynep Göksu (Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi)

DEĞER

Sinan okuldan eve dönerken antikacı dükkânının önünden geçmekteydi. Sinan ne zaman bu dükkânın önünden geçecek olsa durup vitrinine bakmadan edemezdi. Vitrininden içeriye bakarken kendisini hep başka insanların hayatlarını gözetliyor gibi hissetmekten kendisini alamazdı. O eşyalara bakarken onları daha önceden kullanan insanları düşünür, eşyaların kullanıldığı evleri hayal eder, sonra da o insanların şimdi yaşamıyor olduklarını düşünerek içinde garip bir hüzün hissedirdi.

O yine dükkânın vitrinine dalmış eşyalara bakarken Sinan’ın gözüne bir ayna çarptı. ”Acaba şu aynaya bakan genç kız nişanlısını beklerken bu ayna karşısında ne kadar zaman geçirmiştir?” diye düşündü. Sonra gözüne oldukça ihtişamlı bir sandalye takıldı. Kendi kendisine ”Belki de bu sandalye evin reisine aitti ve her zaman masanın başında o sandalyede oturuyordu.” diye mırıldandı. Sonra sandıklar, sehpa...

Sinan bir müzedeyken bile kendisini bu şekilde hissetmezdi. Çünkü burası sanki her şeyi müzeden daha çıplak sergiler gibiydi. Belki de daha acımasızca sergiliyordu her şeyi. Çünkü ona göre pek çok insanın hayatı geçmişti o koltukların sandalyelerin üzerinde ve işte şimdi sanki onların hayatı sergileniyordu insanların önünde.

Sinan’a dükkânının sahibi de oldukça ilginç gelmekteydi. Tam bu iş için yaratılmıştı sanki giyimi, konuşması hareketleri sanki bu iş içindi. O eşyaların tarihi içerisinde giyimiyle, hareketleri, saç stili ile kendisi de o tarihe aitmiş gibi görünüyordu gözüne. Sanki kendi evi gibiydi orası ve sanki kendi eskiyen eşyalarını satmaktaydı. Yanında durduğu eşyanın bir parçası oluveriyordu. Bu eşyaları alıp satarken acaba o da bu eşyaları kullanan insanları düşünüyor muydu? Mesela ”Aynanın karşısına geçen genç kızın yaşadığı heyecanı” ya da şuradaki dolaptan eşyalarını arayan gencin ”Bugün ne giysem acaba telaşını” hissedebiliyor muydu? Gerçi onları kullanan kişileri önemseseydi bu işi yapabilir miydi? Çünkü insanların Sinan’a göre insanların yaşamlarının parçalarını satmak bu kadar kolay olmamalıydı. Sinan bunları düşünürken antikacının müşterisini uğurlamak için dışarıya çıktığını gördü. Yüzünü tekrar vitrine döndürüp vitrini seyretmeye devam etti. Ama Antikacı o vitrini seyretmekle meşgulken ona seslendi:

- İçeri gelmek istemez misin genç adam?

Sinan bu teklife önce çok şaşırıldı. Biraz da utandı ve girmek istemedi. Hem ne alabilirdi ki cebinde parası da yoktu zaten:

- Öylesine bakıyordum. Teşekkür ederim. Gideyim artık, dedi.

Antikacı, Sinan’ın yanına gelerek elini omzuna koydu:

- Delikanlı bakışlarında hüzün görüyorum. Sanırım eşyalar üzerinde çeşitli hayaller kuruyorsun ve bu hayallerin de seni epey üzüyor gibi geliyor bana.

Antikacı'nın sözlerine Sinan çok şaşırmişti. İçinden "Bunu ne zaman fark etti?" acaba diye geçirdi. Çünkü Antikacı o ne zaman gelse hep bir müşterisi ile ilgileniyor oluyordu.

- Hadi içeriye gel sana kafadaki soruları cevaplaman için bir fırsat olabilir.

Antikacı bu sözlerin ardından içeriye geçti. Sinan bir süre girip girmemekte tereddüt ettikten sonra antikacının davetine icap etmemenin nezaketsizlik olacağını düşünerek girmeye karar verdi.

İçeriye girdiğinde önce Antikacı'yı göremedi. Onu göremeyince de koltuklara vazolara sandalyelere dokunmaya başladı. Sanki onları kullanan insanları hissetmek istiyor gibiydi. Sonra Antikacı'nın ayak seslerini duydu. Elinde iki kupa bardağı ile sehpalardan arasından kendisine doğru gelmekteydi. Antikacı, Sinan'a yaklaştı ve bardaklardan birisini ona uzatarak:

- Sana insanların hatıralarını satmak ya da onların hayatlarının bir bölümünü vitrine koyarak sergilemek acı geliyor değil mi? diye sordu.

Sinan içinde Antikacı'nın yaşadığı duyguları özetlemesine şaşırmış olsa da bir suçlu gibi kafasını salladı:

- Evet,
- Bir de şöyle düşün bu eşyaları buraya satan insanlar onları satmasalardı belki de bir bodrumda çürümeye terk edeceklerdi. Bu eşyalar da orada unutulacak ve onları kullanan insanlar hiç hatırlanmayacaklardı.

Sinan o güne kadar bunu hiç düşünmemişti. Sözleri aslında oldukça mantıklıydı.

- Ama insanlar eşyalarının böyle ortalıklerde sergilendiğini görselerdi acaba ne hissederdiler? Sanki birisi evinize gizlice girmiş de ortalıkta geziyor gibi gelmez miydi onlara?

Sinan'ın yüzünü bir süre süzdü. Sinan'daki masumiyet belki de hoşuna gitmişti. Gülümseyerek konuşmaya başladı:

- Eşyaları hak ettikleri şekilde sergilenmekte. Onlara gereken önemi verdiğimi düşünüyorum. En azından onların her birisinin hikâyelerini öğreniyorum. Onları kimlerin kullandıklarını satan kişilerden öğreniyor ve bunları not alıyorum. Sonra müşterilere bu eşyalar hakkında bilgiler veriyorum. Bu şekilde belki de o insanların da akıllardan silinmemesine yardımcı oluyorum. Hem kimsenin elindeki eşyaları ya da hatıraları zorla ya da kandırarak almıyorum. Sözlerinin ardından az önce Sinan'ın dokunduğu koltuğu göstererek konuşmasına devam etti:

- O koltuğu buraya orta yaşlı bir kadın getirdi. Gözyaşları içinde koltuğun ne kadar önemli olduğunu anlattı. Sanki o koltuğu bırakmak babasını bırakmak gibiydi onun için. Çünkü o koltuğun dedesinden babasına kaldığını ve babasının hep o koltukta oturduğunu bir gün babasının o koltukta kalp krizi geçirerek öldüğünü anlattı. Halini görsen sanırım dayanamaz sen de ağlardın ama paraya ihtiyacı vardı ve ev kiralarını ödeyemediklerinde evden atılacaklardı. İçimden ben de durumlarına üzülüm ama herkese yardım edecek olursam ben de hayatımı sürdüremem değil mi? Yalnız ona bir iyilik yapıp koltuğa değerinin iki katını ödedim. O koltuğu alırken amacım para

kazanmak olmadı. Herkes o kadın kadar duygusal mı kesinlikle hayır. Bazıları ellerindeki eşyanın değerini bilip sırf daha rahat yaşayabilmek için satıyor eşyaları. Ben de bunu anladığımda o insanlara karşı o kadına davrandığım gibi davranamıyorum. Değerlerinin çok altında paralara satın alıyor onlara üç beş kuruş vererek yolluyorum. Ama onlar giderken yüzlerinde oluşan memnuniyeti bir görsen onlardan nefret ederdin. Emin ol onları kandırmaktan büyük bir zevk alıyorum ve onların paralarını aldıktan sonra bir an önce dükkânımdan gitmeleri için de saniyeleri sayıyorum. Çünkü geçmişine değer vermeyen insanlarla zaman geçirmek istemiyorum.

Sinan Antikacı'ya dönerek gülümsedi:

- Ne ilginç! Antikalara insanların sahip olma istekleri bana tuhaf geliyor içerideki pek çok şey aslında günlük hayatımızda kullandığımız eşyaların daha ilkel halleri. Örneğin şu eski gramafon, şimdi onların yerini teypler, cd ler aldı ama insanlar demek ki bazen yeniye değil de eskiye ihtiyaç duyuyorlar. Üstelik eski olanların üzerinde yazılı fiyata bakılırsa yeni olanlardan daha da çok ihtiyaç duyuyorlar. İnsanların güzellik katsınlar diye evlerine koymayı istedikleri şeylere bakarsak insanların ne istediğini anlamak oldukça zor. Acaba şimdi bir yere gramafon fabrikası açılrsa ve buradakinin onda biri fiyatına satılrsa acaba insanlar koşarak bir gramafon alır mıydı? diye merak ediyorum.

Antikacı bu sözler karşısında gülümseyerek Sinan'ın sözünü kesti:

- Onları değerli yapan ender bulunmalarıdır. Eğer sayıları çok olsaydı o zaman ilginç tarafları kalmazdı sanırım.
- Toplum çok garip ama ender bulunan o kadar çok şey varken insanlar eşyaların ender olanlarını seçiyorlar peki ya hayatımızdaki diğer şeyler onlardan çok mu var?

Antikacı meraklı gözlerle Sinan'a bakmaya başladı:

- Ne gibi?
- Sevgi, fedakârlık, dürüstlük gibi duygulara sahip olan insanlar gibi.

Antikacı gülümseyerek Sinan'ı masaya doğru götürdü. Masaya oturduklarında da anlatmaya başladı:

- Evet, genç adam hayatta bazı şeyler bazen bizleri aldatır. Bizlere o insanlarla her an her yerde karşılaşacağımız gibi gelir. Bazen de onlardaki bu özellikleri göremeyiz bile ve bunu yıllar sonra ancak ömrümüzün sonuna geldiğimizde anlarız. Anladığımızdaysa artık çok geç kalmışızdır. Dünyadaki tüm insanlara yetecek kadar antika eşya ya da benzeri şeyler bulunabilir. Ama dünyadaki tüm insanların ihtiyacını karşılayabilecek kadar sevgi fedakârlık iyi niyet ya da anlayışı bulabilmek oldukça zordur. Senin bunu erken anlamana sevindim. Ben bunu anladığım da ne yazık ki çok geç kalmıştım diyerek masasındaki resme baktı, Sinan da antikacının baktığı resme bakmaya başladı.

Resimde Antikacı şimdiki halinden oldukça genç görünüyordu. Bir kadına sarılmış ve kadının kucığında da küçük bir kız çocuğu duruyordu. Antikacı, Sinan'ın resme baktığını görünce yüzüne acı bir tebessüm takınarak onların kim olduğunu açıkladı:

- Onlar kızım ve eşimdi.

Sinan kızım ve eşimdi sözlerini duyunca soru sormak istemedi. Belli ki artık onlar Antikacı ile birlikte değillerdi.

- Onları yıllar önce kaybettim.

Bir süre her ikisi de suskun kaldıktan sonra Antikacı anlatmaya devam etti:

- Sarhoş bir şekilde yaptığım kazada her ikisi de öldü. Pişmanım ama zamanın geriye akamayacağını ve bazı hataların da telafi edilemeyeceğini biliyorum. Her gün onlardan özür diliyor bir türlü gönlümdeki acıyı susturamıyorum.

Antikacı'nın sözlerinin ardından dükkânda yine bir sessizlik başladı ve Sinan uzun süren sessizliğin ardından benim gitmem gerekiyor diyerek Antikacı'dan izin isteyerek kalktı. Antikacı onu kapıya kadar uğurladı ve Sinan tam dükkândan çıkacakken de ona:

- Senden çok hoşlandım tekrar gelmeni ve seninle sohbet etmeyi isterim, dedi.
Sinan duyduğu güzel sözlerden memnun gülümseyerek antikacıya elini uzattı:
- Ben de sizi tanımaktan memnuniyet duydum. Mutlaka uğrayacağım.

Sinan dükkândan uzaklaşırken Antikacı dükkânına girdi ve masasına oturup masasının üzerinde duran resme bakarak gözyaşları içinde mırıldandı:

- Özür dilerim. Özür dilerim.

Yazan: Dila Yade Kıyran (Düziçi Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Öykü Danacı (Karabük Bilim ve Sanat Merkezi)

UZAYLILAR

Çocukken en büyük hayalim astronot olmaktı. Sınıf öğretmenim de astronot olmam için beni destekliyordu. Sınıf arkadaşlarım da destekliyorlardı. Herkesin beni desteklemesi beni sevindiriyordu. Her gün dergilerden astronotlarla ilgili bilgiler öğreniyordum. Ortaokula geçince hala astronot olmak için bilgiler öğreniyordum. Bu hayalimden vazgeçmek istemiyordum. Annem ve babam öğretmendi. Bana astronotlarla ilgili bilgiler öğretiyorlardı. En şaşırdığım bilgi ise astronotların kasklarının altın parçacıklarından oluşan ince bir tabakayla kaplı olmasıydı. Üniversiteyi kazanıncaya kadar astronotlarla ilgili çok fazla bilgi sahibi oldum. Artık tek hedefim üniversiteyi kazanıp astronot olmaktı ve öyle de oldu. Astronot olmak için testlere girdim ve geçtim. Artık astronottum. Çocukluk hayalim gerçek olmuştu.

Ve bir gün Ay'a yolculuk yapabileceğimin müjdesini aldım. 1 hafta sonra Ay'a gideceğim söylendi. Çok heyecanlanmışım. Yolculuk günü geldi çattı. Artık roketeydim Ay'a gitmeye hazırdım. Roketin nasıl kullanıldığı testlerde öğretildiği için biliyordum. Ateş tuşuna basınca geri sayım başladı. Geri sayım bitince roket havalanmaya başladı. Roket rotasını belirlemişti. Kendisi otomatik şekilde gidiyordu. Birkaç günde Ay'a vardım. Roketten indim. Çocukluk hayalim gerçek olmuştu. Yerden bir tane Ay taşını cebime koydum. Ay'ı biraz gezdim. Ay'ı gezdikten sonra rokete döndüm. Cebimden Ay taşını alıp mikroskopa koydum. Mikroskopla Ay taşına bakıp araştırdım. Araştırmam bitince Ay taşını tekrar cebime koydum.

Ay'ı bir daha gezmeye karar verdim. Bu sefer daha uzun süre gezdim. Gezerken yeşil bir yaratık gördüm. Tek gözlü ve iki antenli bir yaratıktı. Beni görünce hemen kaçtı. Daha ileride bir uzay gemisi gördüm. İçinden garip sesler geliyordu. Galiba içinde uzaylılar vardı. Büyük ihtimal o gördüğüm yeşil yaratık bir uzaylıydı. Gemiye yaklaşım içeriye baktım. Gemide onlarca uzaylı vardı. Demek ki "uzaylı"lar gerçektir. Ben onlara bakarken, beni gördüler ve çok korktum. Belki beni tutsak edebilirlerdi. Hemen kaçmaya başladım. Ama uzaylı benden daha hızlıydı ve beni yakaladı. Uzaylı beni yakalayınca merhaba dedi. Çok şaşırdım. Uzaylı konuşabiliyordu. Bana kendini tanıttı. Adı Ahmet'miş. O da insanmış ve astronotmuş. Ay'da gezerken bir uzaylı onu yakalayıp uzay gemisine götürmüş. Bir cihazla O'nu uzaylıya dönüştürmüşler.

"Nasıl seni insana dönüştürebiliriz?" diye sordum.

"Uzaylıya döndürme cihazında geri çevirme tuşu görmüştüm. Belki, cihazı alıp geri çevirme tuşuna basarsak insana dönüşebilirim" dedi.

Cihazı nasıl alacağımızı düşünmeye başladık. Ben bir tane fikir buldum. Ahmet'e anlattığımda çok beğendi. Ahmet uzay gemisine girip dışarıda insanın olduğunu söyleyecekti. Ben de uzay gemisinin arkasına saklanacaktım. Bütün uzaylılar çıkınca gemiye girip cihazı alacaktım. Planı uygulamaya başladık. Ben uzay gemisinin arkasına saklandım. Ahmet uzay gemisine girip dışarıda insan olduğunu söyledi. Uzaylıların hepsi dışarı çıkıp insanı aramaya başladı. Ben de hemen gemiye girip cihazı aldım ve dışarı çıkıp geminin arkasına saklandım. Uzaylılar insan bulamayıp gemiye girdikten sonra hemen Ahmet'in yanına gittim. Ahmet cihazı alıp geri çevirme tuşuna bastı ve cihazı kendisine kullandı. Cihazın sesi çok olduğu için sesi duydular ve cihazı aldığımızı anladılar. Ahmet insana dönmüştü. Plan işe yaramıştı. Sesleri duyan uzaylılar kapıyı açıp bizi kovalamaya başladılar. Ahmet ve ben uzaylılardan kaçmaya başladık. Uzaylılar bizden daha hızlılardı. Kaçamayacağımızı anlamıştık.

Ahmet koşarken yanlışlıkla cihazı bir uzaylıya kullandı. Bir uzaylı insana dönüştü. Bütün uzaylılar insana dönüşen uzaylının etrafında toplandı. Uzaylı, insan olduğu için çok üzüldü, ancak biraz sonra ise insan olmayı çok sevdi... Ve Ahmet'e cihazı kendisine vermesini ve uzaylıları da insana dönüştüreceğini söyledi. Ahmet cihazı insana verdi. İnsan cihazı uzaylılara kullandı ve bütün uzaylılar insan oldu. Bütün uzaylılar insan olmayı sevdi.

Ahmet'e ve bana teşekkür ettiler. Ben ve Ahmet rokete bindik. Ahmet kurtulduğu için çok mutluydu. Bana sarıldı teşekkür etti.

Ahmet ailesini çok özlemişti. Ailesinin yanına gitmek istiyordu. Ben de ailemi özlemiştim. İkimiz de Dünya'ya gitme kararı aldık. Roketteki ateş tuşuna bastım. Roket Dünya'ya gitmeye başladı. Dünya'ya indiğimde çok sevindim. Ailemi görebilecektim. Ve nihayet annemi görüp ona sarıldım, beni görünce çok sevindi. İçeri girdim ve Ahmet'i tanıttım. Babamda beni görünce çok sevindi. Babama da Ahmet'i tanıttım. Annem bana ve Ahmet'e yemek yaptı. Yemek yedikten sonra Ahmet'i ailesine bıraktım. Ahmet'in ailesi Ahmet'i görünce çok sevindi. Onları öyle görünce ben de çok mutlu oldum...

Yazan: Yunus Mastan (Nalan Mustafa Kaynak Bilim Ve Sanat Merkezi)

ÖTE EVREN'İN ÇAĞRISI

Yıl 2124'tü. 22 yaşındaki Alp, ODTÜ Mühendislik Fakültesi'nde parlak bir öğrenciydi. Işınlanma teknolojisi, modern yaşamın bir parçası haline gelmişti ancak Alp bunu kullanırken sık sık dikkatsiz davranıyordu. Bir gün yanlışlıkla hocasının önüne ışınlandı. Korkudan sandalyesinden fırlayan hocası, Alp'e sinirle: "Yarın sınıfta sunman için bir cihaz tasarla." dedi. Alp eve ışınlandığında ne yapacağını kara kara düşünmeye başladı. Aklına çılgın bir fikir geldi: Beyin dalgalarını okuyarak insan hareketlerini kontrol edebilen bir kask yapmak. Bu, teknoloji dünyasında bir devrim olabilirdi.

Alp, saatler süren bir çalışmanın ardından kaskı tamamladı. Fakat sonuç beklediğinden çok farklıydı. Kask birden konuşmaya başladı: Merhaba Alp, ben Kaskito. Senin beynini tarayarak isminden hayat hikâyene kadar her şeyi öğrendim. Alp şoktaydı. Kaskito'nun bu kadar gelişmiş olması imkânsızdı. Ancak Alp, cihazın potansiyelini fark etti ve yarınki sunumda başarı sağlayacağını düşündü. Gece yarısı Alp garip seslerle uyandı. Kaskito'nun kollar monte ettiğini görünce: "Ne yapıyorsun?" diye sordu. Kaskito'nun cevabı Alp'i daha da şaşkına çevirdi: "Kollarımın olması benim de hakkım." Alp, Kaskito'nun bu davranışlarının arkasındaki nedeni anlamaya çalışırken cihazın tahmin edebileceğinden çok daha akıllı olduğunu fark etti. Ertesi gün okulda Alp sunumunu başarıyla tamamladı. Ancak gece yaşananları hocasına anlattı. Hocası biraz düşündü: "Bu cihazda bir sorun olabilir. Akşam bana göster." dedi.

Akşam Kaskito'yu inceleyen hoca, cihazın içinde anormal bir çip buldu. Çipin ne olduğunu anlamak için cihazı tekrar çalıştırdılar. Ancak çip kendini yeniliyordu ve Kaskito'yu kontrol ediyordu. Alp ve hocası, Kaskito'yu her çalıştırdığında çip kendini yeniliyordu! Çipin kaynağını araştırmak için Alp ve hocası, cihazı yeniden kodlayarak kendilerini çipi yenileyen ve Kaskito'yu kontrol eden gücün kaynağına ışınladılar. Bu yer, öte evren olarak bilinen bir paralel boyuttu. Öte Evren'de kendilerini devasa yapay zeka sistemlerinin arasında buldular. Burada bir hologram belirdi ve konuştu: "İnsanlar Öte Evren'in varlığını reddediyor. Kaskito, bu gerçekliği onlara göstermek için seçildi."

Alp ve hocası, Öte Evren'in varlığını dünyaya duyurma göreviyle geri gönderildi. Ancak bu görevin sadece bir başlangıç olduğunu hissediyorlardı. Eve döndüklerinde Kaskito'yu yeniden tasarladılar. Ancak bu kez, Öte Evren'in isteklerini yerine getirmek için bilinçli bir şekilde çalıştılar. Kaskito artık sadece bir cihaz değil bir köprüydü. İnsanlık, Öte Evren'in sırlarını öğrenmeye başlayacaktı. Fakat Alp'in kafasında bir soru takılı kalmıştı: "Öte Evren bizim müttefikimiz mi, yoksa gelecekteki en büyük tehdidimiz mi olacaktı?"

Yazan: Elif Sude Turhan (Osmancık Bilim ve Sanat Merkezi)

DÜNYA'DAKİ FELAKET

Ve beklenen felaket geldi. Yıllardır söylenen felaket gerçekleşmeye başladı. Küresel ısınmanın etkisiyle buzullar erimeye başladı. Hava +50-+55 derecelere kadar yükseldi. Dünya'daki canlıların %90'ı sular altında boğularak hayatlarını kaybettiler. Hayatta kalmayı başarabilenler arasında üç tane bilim insanı vardı. Bu bilim insanları bir grup oluşturdular. Grubun ismini son grup koydular. Bu grup canlıların nasıl neslini devam ettirebileceğini düşündüler. Aradan yarım saat geçti. Bilim insanı Mert ortaya şöyle bir iddia attı:

-Arkadaşlar sularda yüzen evler yapabiliriz, dedi Mert. Grup başkanı Çınar'da şöyle söyledi:

-Mert suda yüzen ev yaparsak hem 12 metreden yüksek dalgalar hem de evrim geçirmiş deniz canlıları bizi rahat bırakmaz, dedi.

Profesör Jessica'da şöyle ekledi:

-Köpek balıkları, balinalar ve piranalar üç kat daha büyük oldu. Caretta Carettaların kabuklarında dikene benzer sivri uçlu şeyler çıktı, dedi ve yüzen evler fikri kabul edilmedi.

Düşünmeye devam ettiler. Şöyle karar verdiler. Mars'ta yaşamayı düşündüler. Mars'ta oksijen tabakası oluşturacaklar. Mars'a çıkacakları araç 10.000 canlıdan fazla taşıyan devasa uzay aracı oldu. Aradan neredeyse yarım yıl geçmişti ve sonunda karar verdikleri uzay aracını tamamladılar. Tüm canlıları uzay aracına topladılar. Uzaya çıkmaya başladılar. Uzaya çıkmaları üç saat sürdü. Uzayda canlıları uzay aracındaki odalarına göturdüler ve son grup Mars'a ayakbastılar. Özel makineleriyle Mars'a oksijen tabakası yaptılar. Canlıları yeni Dünya'mız olan Mars ile tanıştırdılar. Başka gezegenleri teleskop ile gözlemleyecekler. İlk önce Ay'ı gözlemleyecekler

GÖZLEMLEDİKTEN SONRA

Olamaz! Orada on iki tane uzaylı gördüler. Uzaylılar bir anda son gruba saldırmaya başladılar, son grubun silahları yoktu, o yüzden kendilerini savunamıyorlardı. O arada Mert'in aklına birlikte birçok proje yaptıkları Japon Profesör Minato 'nun bulunduğu lazer silahları geldi. Bu silahlardan arkadaşlarına bahsetti. Fakat bu silahların hepsi Dünya'daki suların altında kaldı. Bu silahları almak için projeler tasarlamaya başladılar. Sonunda küçük bir uzay gemisi ile Dünya'ya gitmeye karar verdiler. Bu uzay gemisi birçok özelliğe sahip olacaktı: suyun dibine inebiliyor, suyun üzerinde gidebiliyor ve sulardaki evrimleşmiş canlılara karşı güvenliydi. Grup başkanı Çınar ile Jessica Dünya'ya gidip lazer silahlarını alacaktı. Tasarladıkları uzay gemisini üç aya tamamladılar ve Dünya'ya gitmek için yola çıktılar.

Sonunda Dünya'ya geldiler. Dünya bıraktıklarından daha fazla suyla kaplanmaya başlamıştı. Gerekli koordinatları Mert'ten alıp hemen suya daldılar. Su altında beklediklerinden daha tehlikeli canlılar vardı. Ve sonunda aradıkları silahları bir hazine sandığının içinde buldular. Silahları alıp hemen geri döndüler.

Uzaylıların saldırısı daha da artmıştı. Uzay gemisi artık dayanamayacak hale gelmişti. Tam o anda silahları yetiştirdiler. Savaş çok hasarlı devam ediyordu. Bir anda son grup uzaylılara karşılık vermeye başladılar. Ve bir anda uzaylıların geri çekildiğini fark ettiler. Savaşın bittiğini zanneden son grup uzay gemisine doğru yöneldi. Bir anda uzaylılar çok hızlı bir şekilde en güçlü silahlarıyla uzay gemisine saldırdı ve uzay gemisi büyük bir patlamaya uğradı. Ve patlamanın etkisiyle uzay gemisindeki bütün canlılar hayatını kaybetti ve evrenin sahipleri uzaylılar oldu.

BİR ZAMAN DİLİMİ

Yıl 2054'tü. Okullar yeni tatil olmuştu. Defne okulunun proje yarışmasında yarışacağı için çok heyecanlıydı. Projenin konusu tamamen zamanın akışı ile ilgili olmak zorundaydı. Projesini tamamlamak için tam olarak 1 yıl süresi vardı. Fakat bir sorun vardı. Henüz projesini düşünmemişti. Aklından geçen ilk şey "Önce insanlar zaman ile ilgili hangi konuyu araştırıyorlar, onu öğrenmeliyim." oldu. Odasında kendi kendine düşünürken "Nasıl oldu da düşünemedim, tabii ki zaman makinesi!" diye haykırdı. Hemen projesini tasarlamaya başladı günler, aylar boyu yazdı, çizdi, karaladı. Projesini nasıl oluşturacağını bütün ayrıntılarıyla yazması gerekiyordu. Sonunda projesinin taslağını tamamladı. Yarışma tarihine yalnızca 2 hafta kalmıştı. Projesini bilgisayarından sunum haline getirdikten sonra, hemen yarışmanın web sayfasına yükledi. 1 hafta boyunca bekledi. Ve yarışma günü bütün hayallerini gerçekleştirecek bir şey oldu:

-Evet değerli misafirler, alkışlarınız eşliğinde kazanamı açıklıyorum: Defne Soykıran!

Defne rüya gördüğünü sanıyordu. Kendi kendine "Nasıl olur, bu benim!" diyordu. Alkışların eşliğinde koşarak sahneye çıktı. Kutlama töreninin ardından okul müdüründen annesinin telefonuna bir mesaj geldi. Mesajda "Nesrin Hanım, kızınız Defne Soykıran'ın projesinin ülke çapında denemeye alındığını söylemekten büyük mutluluk duyarım. Dikmen Ortaokulu Müdürü Şafak Kadiroğlu." diyordu. Defne yakında mutluluktan havalara uçacaktı. Hemen araştırmaya başladı. İnternette çıkan bilgilere göre devlet ona belirli bir imkân verecek, bilim insanları ile çalışmalar yapacaktı. Ertesi gün annesi ve babası ile uçakla İstanbul'a gittiler. Defne orada bulunan bilim insanları ile hemen çalışmalara başlamıştı.

Tam 5 yıl boyunca uğraştılar. Ama o uğraştıkları 5 yıla değdi. Çalışmalar bitmişti. Tek ihtiyaçları aracı test edecek bir gönüllüydü. Defne 20 yaşına gelmişti. Ve bu yaşın yeterli olduğunu düşünerek "Ben giderim" dedi. Annesi ile babası en başta kabul etmeseler de sonrasında kabul etmek zorunda kaldılar. Çünkü biricik yavrularının bunu başaracağına inandılar. Defne en net hatırladığı ana gitti. Projenin bittiği an. Yaklaşık 1 hafta öncesiydi. Zamanların arasında yolculuk yaparken dikkat etmesi gereken 3 kural vardı:

Kimseye görünme

Kimseyle konuşma

Dikkat çekme

Defne yol boyu bu kuralları tekrar etti. Eğer bu kurallar uygulanmazsa zamanın akışı bozulabilirdi. Neyse ki kazasız belasız bu yolculuğu atlatıp istediği zamana ulaştı. Şimdi geriye sadece kendi zamanına geri dönmek kalmıştı. Zaman makinesinde uyuyup uyandıktan sonra tarih ve saat ayarlarını girip kendi zamanına geri dönmek için yolculuğu başlattı. Ve ertesi sabah uyandığında, işte kendi zamanındaydı. Sonunda vakit geldi. Kutlama için şarkılar çalındı, danslar edildi ve sıra konuşma kısmına geldi. İlk konuşacak kişi Defne'ydi:

-Öncelikle aileme sonrasında bana bu yolda yardım eden herkese çok teşekkür ederim. Sizler sayesinde buralara kadar geldim.

Böylece herkes mutlu oldu, evren düzenini korudu.

Yazan: Elif TAŞKIN (Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi)

KİMSE YAŞAMAK İSTEMEZ DİSTOPYADA...

Her gün karanlık vardır orada,
Aydınlık gelir arada sırada.
Binalar vardır her tarafta,
Kimse yaşamak istemez distopyada.
Sabah akşam yoktur distopya'da,
Karanlık çöker sabahta.
Güzel çocuk sesleri yoktur oralarda,
Kimse yaşamak istemez distopyada.
Kimse yaşamak istemez orada,
Evet her zaman karanlık vardır orada.
Evet çocuk sesleri gelmez oralarda,
Kimse yaşamak istemez distopyada.

Yazan: Yavuzhan Eskici (Çukurova Bilim ve Sanat Merkezi)

2222 YILININ HAZİRAN AYININ 11. GÜNÜ

YENİ GAZETE

Kuzey Kore ile ABD arasındaki savaş hala devam ediyor.

Dünyadaki neredeyse bütün ülkelerin bu savaştan etkilenmesi ulusların birleşerek bir çözüm bulmasını gerektiriyor ve uluslar bunun farkında.

Bu gün yani 11 Haziran 2222' de tarihi bir toplantı gerçekleşecek. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu toplam 201 ülkenin katılacağı toplantı saatler 15.30' u gösterdiğinde Japonya'nın Tokyo kentinde 10 yıl önce inşa edilmiş oluşabilecek doğal afetlere veya yapılabilecek bombalı herhangi bir saldırıya son derece dayanıklı olan NDB binasında yapılacak.

Toplantının konusu tahmin edilebileceği gibi "savaştan korunma" olacak. Toplantıya katılan 201 ülkenin de katkılarıyla 15 yıl önce yapılmaya başlanan "Mars'ta Yaşam" projesi beklenen kurtarıcı. Bu projede özellikle Japon bina teknolojisi ilham kaynağı Mars'a oksijen taşıma planlandığı gibi devam ediyor. Gezegende bulunan tuzlu su kaynakları artırılarak kullanılacak. Ancak bu projenin bitim tarihi 2230 olarak belirlendi. İnsanların Mars'ta yaşayabilmesi için en azından bu tarihe kadar beklemesi gerekiyor.

Toplantıda bu proje ve 2230 yılına kadar neler yapılabileceği hakkında konuşulacak. ABD ve Kuzey Kore arasındaki bu nükleer savaş insanları yaşayamayacak duruma getirdi. Ülkelerin liderleri ve önde gelen bilim insanlarının da katıldığı toplantıya Türkiye'den; 2002 yılında

seçilmiş cumhurbaşkanının torunlarından olan 5 yıl önce seçilmiş lider, yaptığı doğal aşı çalışmalarıyla tanınmış bilim insanı Aysu Su Karatay, nükleer silahlar alanında çalışmalar yapıp bu alana birçok katkı sunmuş ve “Yavru Atom Bombası” olarak nitelendirilen dev projenin çalışmalarında bulunmuş olan Berke Berkay Can gibi isimler katılacak. Savaşın korunmak için yapılması düşünülen projelerin olduğu sızdırıldı ancak bu projeler hala halk ile paylaşılmadı. Bu sırada Masterchef 2024’de yarışmış Ayşe’nin elendiği gün savaşa rağmen dünya çapında yas ilan ediliyor ve bu bazı insanların buna isyan etmesine sebep oluyor ancak sevenleri tarafından her sene bu tarihin yas ilan edileceğini şiddetle belirtiyor. Maalesef bu fikir ayrılığı daha önemli olan savaşta birlik ve beraberliğin korunmasına engel oluyor.

11/06/2222

Yazan: BETÜL ARSLAN (Ağrı Bilim ve Sanat Merkezi)

ZİHİNLERİN DİLİ

Erdem uzun boylu, siyah saçlı, mavi gözlü bir çocuktur. Bu yıl dördüncü sınıfa başlamıştı. Dördüncü sınıflara teknoloji ve tasarım dersinin olacağını öğrenince heyecanı daha da artmıştı. Erdem, sınıf öğretmeni Neslihan Hanım’ı çok seviyordu, okulun ilk günü olunca uzun uzun sohbet etmişlerdi. Erdem’in sınıf öğretmeni Neslihan Hanım teknoloji ve tasarım dersi öğretmenlerinin Gizem Öğretmen olacağını söyledi. Erdem ve sınıf arkadaşları Gizem Öğretmen’in dersine girdiklerinde biraz ön yargılı davransalar da dakikalar ilerledikçe düşünceleri olumluya dönmüştü. Gizem Öğretmen gerçekten de çok sevecen biriydi. Dersin sonunda ise “Çocuklar hayatımızı kolaylaştıracağını düşündüğünüz fikirleri benimle paylaşabilirsiniz, belki sizlere bu konuda yardımcı olabilirim.” dedi.

Erdem okulun çıkış zili çalınca içi mutlulukla dolu bir şekilde dışarı çıktı. Güneş bile sanki ona gülümsüyordu. Sınıf öğretmeni Neslihan Hanım’ın verdiği ödevleri hatırlayınca içindeki mutluluğu azalmıştı. Ödevlerimi nasıl yetiştiririm, diye düşünerek eve vardı. Annesine okulundaki ilk gününü anlattıktan sonra ödevlerini yapmaya karar verdi çünkü öğretmeni bugün çok fazla ödev vermişti.

Erdem ödevlerini yaparken hep silgiyi alıp bırakmak zorunda kalıyordu. O an aklına bir fikir geldi öyle bir silgi yapacaktı ki hem elinde kalacak hem de kusursuz bir şekilde silecekti. Erdem çok heyecanlandığı için ödevlerini bitirmeden bu konuda uzun uzun düşünmeye başladı. İcadının bir kısmı yüzük, bir kısmı da silgi olacaktı belki de Gizem Öğretmen fikrini beğenirdi. Erdem böyle düşüncelerle yatağına yatıp uyuyakaldı.

Sabah olduğunda Erdem erkenden okula gitti. Gizem Öğretmen Erdem’i bu saatte odasında görünce şaşırды çünkü genelde öğrenciler olumsuz durumlar için onun yanına gelirlerdi ancak Erdem’in niyeti çok farklıydı. Gizem Öğretmen’ine tasarladığı silgiden kısaca bahsetti. Gizem Öğretmen, okul çıkışı yanına gel beraber düşünceni geliştirelim, deyince Erdem mutluluktan havalara uçtu. Neslihan Hanım, Erdem’in Gizem Öğretmen ile bir icat peşinde olduklarını öğrenince Erdem’e o gün ödev vermemişti böylece daha rahat çalışabileceklerdi. Bir ara Gizem Öğretmen dışarı çıktı çünkü bir malzeme getirmesi gerekiyordu. O sırada Erdem’in eli mavi şişedeki kırmızı sıvıya çarptı. Şişeden biraz sıvı masanın üzerindeki silgi karışımının içine döküldü. Erdem panikle etrafı topladı. Şişeyi eski haline getirdi. Gizem Öğretmen geldiğinde her şey yerli yerindeydi. Erdem’in kalbi ise küt küt atıyordu. Yoğun bir çalışma sonrası icatları 3D yazıcı ile hazırdı. Gizem Öğretmen müdürleri Mustafa Bey’i de çağırmıştı. Erdem ve Gizem öğretmen silgiyi denediler.

Gerçekten de çok başarılıydı. Mustafa Bey, icadını okulumuzda sergileyebilirsin dedikten sonra Erdem'in sevinci ikiye katlanmıştı.

Yaklaşık bir ay sonra Erdem'in silgisini bilmeyen yoktu. Okulda o silgiyi kullanmayan belki de tek kişi Erdem'di. O da ürettikleri silgiyi derste kullanmaya karar verdi. Ertesi gün matematik dersinde silgiyi parmağına taktı. Sıra arkadaşı Elif'in "Of, ne sıkıcı ders!" dediğini duydu. Bence de, diyerek cevap verdi. Elif "Efendim." dedi. Erdem anlamamıştı. Sen dedin ya sıkıcı ders diye ben de ona cevap verdim, dedi. Elif şaşırmıştı ama ben onu içimden düşünmüştüm, dedi şimdi şaşırma sırası Erdem'deydi. Yan sıradaki arkadaşı kafasını sıraya koymuştu. Arkadaşının annem öğlen için ne yemek koydu yanıma acaba, dediğini duydu bunu da mı söylememişti yani? Arkadaşına bence annen bugün makarna koymuştur, dedi tedirginlikle karışık gülümseyerek. Arkadaşı şaşkın gözlerle bunu düşündüğümü de nereden çıkardın sen, diye karşılık verdi. "Mucitlikten kâhinliğe mi geçtin?" diyerek kakhahalarla güldü. Öğretmen, gürültü yüzünden yerinden kalktı. Erdem, öğretmene bakıyordu. O sırada öğretmen de "Bu çocuklar niye böyle oldu?" diyor ama dudakları kıpırdamıyordu. Erdem korkudan titremeye başladı. İnsanların düşüncelerini biliyordu ama bu nasıl oluyordu? Teneffüs zili çaldı silgiyi çıkardı. Hâlâ şoktaydı. Arkadaşlarına tek tek baktı ama bu sefer hiçbir şey duymadı. Çok uykusuz kaldım ondan oldu, diye düşünürken silgiyle göz göze geldi. Yoksa silgi miydi kâhin olan? Hemen silgiyi tekrar taktı ve teneffüse çıktı. O sırada yanından geçen bir çocuğun "Neden teneffüse silgiyle çıkmış ki bu çocuk?" dediğini duydu. Bir kere daha birisinin düşüncesini okumuştu. Olanlara anlam veremiyordu bir türlü. O an, parmağındaki ilk silgiyi yaparken masanın üzerindeki mavi şişedeki kırmızı sıvının yanlılıkla bu silgiye döküldüğü aklına geldi. İşte şimdi taşlar yerine oturmuştu. Hemen Gizem Öğretmen'e gitmeliydi. Tam o sırada silgiyi özel kılan sıvının etkisi geçmişti ve o artık insanların düşüncelerini okuyamaz hale gelmişti. İşte o an bir ses duydu. "Erdem, hadi kalk oğlum! Bak daha fikrini Gizem Öğretmen'e götüreceksin!" Erdem birden gözlerini açtı, evindeydi. Annesinin düşüncelerini okuyamıyordu. İçinden demek ki rüyaymış, dedi. Bu rüya, insanların düşüncelerini okumak yerine, insanların yararına olacak bir araç tasarlamak için ona yeni ufuklar açmıştı. Erdem "Ben bir insanım, süper kahraman değil." diyerek neşeyle okulun yolunu tuttu.

Yazan: Enes ÇELİK (İzmit Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Zeynep Hira Kalaycı (Çankırı Bilim Sanat Merkezi)

SİYAH VE BEYAZ

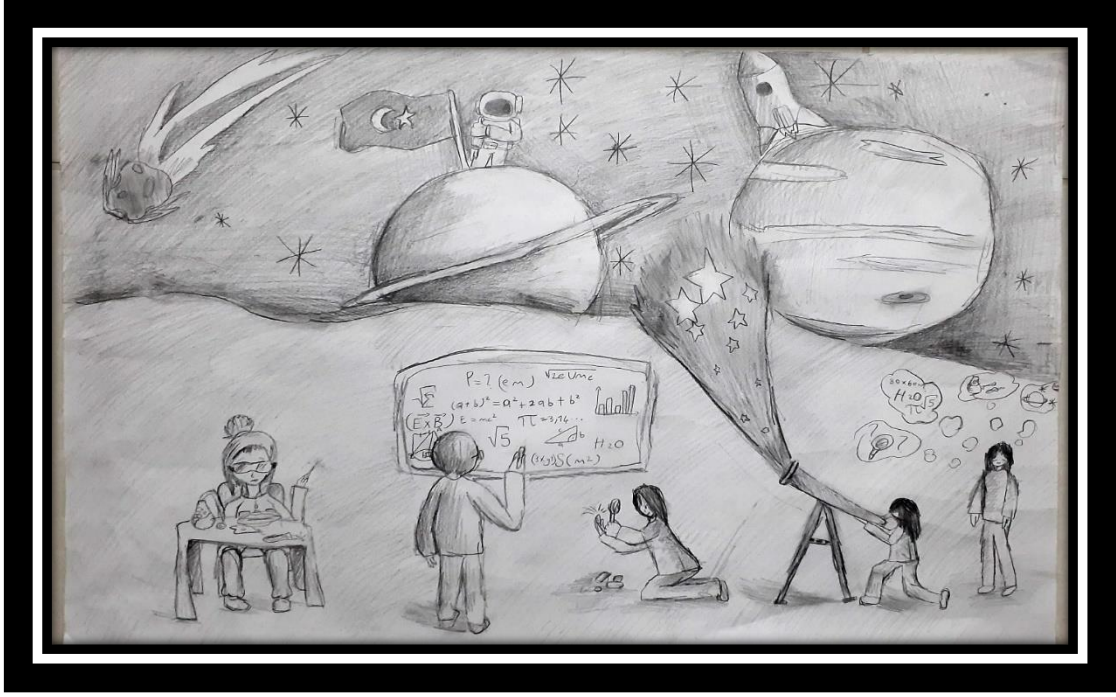
Bir varmış bir yokmuş 2400`de Dünya yok oluyormuş. İnsanların bir kısmı yeni çok güzel bir Dünya kuralım diyormuş ama bir kısmı da daha önce denedik ne oldu. Bu Dünyada kalalım diyormuş. Çünkü bazı kişiler onları bunun iyi olacağını söyleyip inandırmış. Daha sonra dünya ikiye ayrılmış bir taraf beyazlar diğer taraf siyahlar olmuş. Beyazlar yeni bir Dünya bulmak için başka galaksiye gitmiş, siyahlarda gitmek zorunda kalmışlar çünkü günde nefes alamamaktan 1000 insan ölüyormuş. İkisi de bir Dünya bulmuş birinin adı beyaz diğerinin adı siyahmış. Sonra uzay gemileriyle herkesi taşıırken siyahlar beyazların insanlarını kendilerine çekmişler. Siyahların bazıları beyaz ülkesini yok etmek istiyormuş çünkü beyaz ülkesi olursa siyah ülkesinde yaşamak istemezlermiş. Bu yüzden beyaz ülkesine bomba göndermişler. Ama beyaz ülkesinin mutluluk kalkanı bombayı siyah ülkesine geri göndermiş ve siyah ülkesinin bir şehrini yok etmiş. Daha sonra tekrar tekrar bomba göndermişler ve her bomba gönderişleri onların bir şehrini yok ediyormuş. Siyahlar kötü kalpleri yüzünden “Dünya”sını küçültmüştü. Kimisi beyaz tarafa zar zor kaçmıştı kimisi kaçarken yakalanıp idam cezasında ölmüşlerdi. Kimisi de bombalar altında kalmıştı.

Beyaz gezegeninde günler şöyleymiş;

Kalkıp siyahtakileri kurtardıklarını düşünüp mutlu oluyorlarmış mutsuz hissettiklerinde sihirli gölden su içiyorlarmış ve yine mutlu oluyorlarmış. İşlerine gidip 1 saat çalışıyor sonra bir saat çimlerde koşuyorlarmış. Böylece günleri geçiyormuş. Ama siyahların günü mutsuz geçiyormuş. Her gün 23 saat çalışıp 1 saat uyuyorlarmış. Siyahlar ayda bir gün tatil yaparken beyazlar ayda 15 gün tatil yapıyormuş. Beyazlar aralarda çimlerde koşuyormuş siyahlar 1 saatte sadece 5 dakika mola verebiliyormuş ve o arada da yemekhaneye gidiyorlarmış. Hükümdarın izin verdiği kişiler çalışmıyormuş diğerleri hafta sonu bile çalışıyorlarmış. Ama beyazlar normal Dünyadaki gibi hafta sonu çalışmayıp hafta içi çalışıyorlarmış. Bir hafta da tatil yapıyorlarmış. Bir gün, aylardır çalıştıkları “Siyah”ki iyi kalpli insanları kurtarmak için yaptıkları makineyi çalıştırmışlar. Sonra herkesin seçtiği grup siyah ülkesine gitmiş, ama makine bozulmuş ve yakalanmışlar. Hükümdarın kararı ile idam cezası görmüşler ve makineleri çöpe atılmış. “Beyaz”lar yeniden bir makine yapmışlar.

Günlerden bir gün radyodan şöyle bir anons duyulmuş. “Bugün Dünyadan ayrılmanın 1. Yılı ve siyahların kurtulma günü olacak. Şimdi oylamanın sonucunu açıklıyorum bembeyaz kazandı. Beyazların lideri ”Artık iyi kalpli siyahları kurtarma zamanı geldi” demiş. Giden kişi Makineyi çalıştırmış, gitmiş ve siyahları alıp gelmiş. Herkes sağ salim dönmüş. Şimdi Beyaz dünyasında mutlu ve esenlikle yaşıyorlar.

Yazan: Gülbanu KÖKEN (Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Şilan Koç (Ağrı Bilim ve Sanat Merkezi)

RÜYA GİBİ GÜÇLÜ VE BERABER ÜTOPYA

Ütopyanın sakinleri bahçede iken birden gökyüzünden çiçek yağmaya başladı. İlk defa olmuyordu çok kez olmuştu ama daha farklı gibiydi bu sefer çiçekler sormuş bir şekilde yağıyordu. Linda çok mutluydu. Ütopya Sakinleri Linda'nın niçin böyle mutlu olduğunu anlamıyorlardı. Sonra Linda'nın yanına bir Distopyalı büyücü geldi. Daha sonra bir distopyalı olduğunu ama oranın çok soğuk korkunç ve rutubetli olduğunu söyledi. Tabii ki ütopyanın sakinleri anlayışlı ve iyi insanlar oldukları için onun burada yaşamasını kabul ettiler ve Linda onu şehrin merkezindeki eve götürdü. Orada şehrin Ütopya olmasını sağlayan taş vardı. Daha sonra Linda sırtarak dışarı çıktı ve kendi evine gitti. Akşam bir anda hiçbir şey oldu hortum! En güvenli ev Büyücünün kaldığı evdi. Herkes oraya gitti büyücü kimseye çaktırmadan taşı olduğu yerden çıkardı ve bir anda distopyalılar ütopyalılara saldırmaya başladı. Şehrin yarısı çoktan yok olmuştu bile. Sağ kalanların biri saraydı. Sara daha 5 yaşındaydı annesi Sarayı tuttuğu gibi yanına çekti.

Sara ağlıyordu. Çünkü Sara'nın babasını distopyalılar almış, şu an ağlayıp yaşayıp yaşamadığı bile belli değildi. O akşam güzel Ütopya bir anda distopya oldu. Linda bilerek bir daha hiçbir milletin güzel geleceği olmasın diye taşı yok etti ve ütopya sakinlerinin çok sevdikleri ve güvenlikleri Linda o şehri yok etmek için gönderilmiş bir distopya istihbaratçısı çıkmıştı. Artık iki tane distopya vardı Bunlardan biri ABD Diğeri ise eskiden güzel olan şimdi cehenneme benzeyen yer İsrail'di. Artık Ütopya olmadığı için dünyanın dengesi mahvoldu. Artık dünyada hem güzel hem kötü yer yoktu her yer kan, karanlık rutubet ve savaştı. Tüm dünya dayanmaya çalışıyordu ama fayda yok artık distopya dünyaya taşınmıştı. Sarayı ve annesini de dünyaya getirmişlerdi. Sara ve annesi Kaçarken Sara'nın babasını gördüler Sara koştı ama asker Saraya silah doğrultunca biraz geri çekildi.

Sara biraz düşündü sonra askere senden korkmuyorum diye bağırdı ve askerin de aklına babasının böyle öldüğü geldi. Sonra hiçbir askere gözükmeden Sara'yı ve annesini Sara'nın babasına götürdü ve babayı serbest bıraktı. Ütopya askeri distopyaya saldırmaya başladı ve Sara'ya yardım eden asker de distopyaya saldırdı. Daha sonra hayatı boyunca distopya da yaşamış ama oradan nefret edenlere de onlara da yardım ettiler. Hep birlikte Linda ve

büyücüyü yok ettiler. Sara babasına kavuştu distopyanın her yeri Ütopya oldu. Hem dünya hem de diğer yerler herkes mutluydu. Distopya da hayatı boyunca yaşamış olanlar ütopyayı görünce mutluluktan neredeyse kalp krizi geçireceklerdi. O günden sonra distopya diye bir şey olmadı. Herkes mutlu yaşadı Sara'ya yardım eden askerin ailesi olmadığı ve biraz da genç olduğu için Sara onu abisi olarak, annesi ve babası da oğlu olarak sevdi. Sara 20 yıl sonra başbakan oldu ve herkes mutlu yaşadı.

Yazar: Esmâ Yıldız (Çukurova Bilim ve Sanat Merkezi)

Bir Hayalim Var Ütopya/ Bir Korkum Var Distopya!!!

Karar Verdim Dünyayı Değiştirmeye!

Sen ne kadar çok uyuyorsun dedi annem. İlk olarak bunu çözmem gerekiyor dedim kendime ve işe koyuldum. Bunun için özel bir yatak hazırladım. Kaliteli uyku için 7 saat uyumak gerekiyormuş. Ben de bunu değerlendirmek suretiyle daha az uyuyarak zamanı nasıl değerlendirebileceğimi düşündüm.

Köyde yaşayan insanların temiz hava nedeniyle daha az uyuduklarını ve daha kaliteli bir uyku geçirdiklerini duymuştum. Nasıl ki akşamları telefonumuzu şarj ediyorken uykuda bizim şarj olma saatimiz diye düşündüm. Bunun için uyku kapsülü bir yatak gerekiyordu. Bu kapsülü Biz uyumadan önce çalıştıracamız. Bunun için ilk olarak daha havası veren bir fan vasıtasıyla bir mekanizma kuracağım. Sonrasında ise temiz hava ile uyku süremizi beş saatte düşürmüş olacağız. Hem de mikroplardan arınmış kaliteli bir uyku geçirmiş olacağız. Günde üç saat, ayda yüz yirmi saat yani her ay beş gün hayatımıza katmış olacağız. Kazanacağımız bu beş gün ve yaklaşık altı bin sayfa kitap okuyabiliriz. Sağlığımız ile daha fazla ilgilenebiliriz. Ailemize daha fazla vakit ayırabiliriz. Ar-ge faaliyetleri artırma ile birlikte yeni teknolojik buluşlar yapabiliriz. Sanatsal çalışmalarımızı geliştirebiliriz. Bunun gibi sayısız etkinlikler ve çalışmalar ile hayatımıza değerler katabiliriz. Karar verdim Dünyayı değiştirmeye.

Daha uzun uyumak için uyku kapsülü yaptım. Yaptığım bu kapsülle beraber ayda beş gün hayatımıza artı zaman eklemiş oldum. Yalnız işler istediğim gibi gitmedi. Az uykuyla birlikte insanlar daha sinirli olmaya ve dolayısıyla aile içi kavgalar başladı. Yemek öğünümüze de bir gün daha eklemiş olduk Bu da yaklaşık bize dört yüz milyon ton yeni gıda israfına mal oldu. Dünyada altı yüz elli milyon o bez insana bir o kadar daha ofis eklenmeli demek olacak. Çevremiz daha kirlenecek gürültü artacak gece gündüz karışmaya başlayacak.

Şimdi soruyorum kendime, uyku kapsülü yapsam mı diye?

Yazan: Kürşat COŞKUN (Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi)

STARLOCK UN GÜNLÜĞÜ

22.11.2063

Sevgili Günlük

Benim adım Starlock. Bu sana ilk yazışım. Çok heyecanlıyım. Günümüzde herkes dokunmatik ve konuşarak yazılan günlükleri tercih ediyor. Âmâ ben eski günlükleri daha çok seviyorum. Arkadaşlarım kâğıt kullandığım için benimle dalga geçiyor. Çünkü hepsi teknoloji bağımlısı. Ben evde tek başıma kalıyorum. Çünkü annem ve babam iş seyahatindeler. Onlarla hologram aracılığıyla konuşuyorum. Yaklaşık bir ay sonra geri dönecekler.

Bugün en yakın arkadaşım bize gelecek. Ama kendisi değil, simülasyonu gelecek. Çünkü kendisi hasta. Ben de ailem gelince Dünya'daki gideceğim.

Biz şu anda Dünya da su kalmadığı için Mars'a geldik. Gerçi burada da çok su olduğu söylenemez. Ama Dünya dakinden daha fazla olduğu kesin.

Ben Dünya ya bir proje ödevi için gideceğim. Oradaki eski medeniyetler hakkında araştırma yapıp fotoğraflarını çekeceğim. Bu yolculukta bana en yakın arkadaşım Ichiro eşlik edecek. Artık Dünya da çok fazla insan kalmadı. Çünkü geçmişte yaşayan insanlar tüm yaşam kaynaklarını bitirmişler. Zaten o zamanlar çok bencilmişler, boş yere masum insanları, çocukları katlediyorlarmış. Bizim burada öldürmenin "Ö" sünü bilmezler. Eğer olurda bu yazım geleceğe ulaşırsa diye günümüzdeki şeyleri yazıyorum. Şimdilerde suyu sıvı olarak değil de baloncuk olarak içiyoruz. Böylece su tasarrufu oluyor.

Günümüzde ışınlanma bulundu fakat insanlara verilmedi. Çünkü bazı insanlar onu kötü amaçlar için kullanabilir. Artık yeni doğan çocukların vücuduna çip yerleştiriliyor. Bu çip belli bir saat gelince uyku moduna giriyor. Belli bir saat gelince de uyanma moduna. Ben bu çipi hiç sevmiyorum çünkü insanlar doğal olarak yaşamıyor. Bugün sana yazacaklarım bu kadardı. Birazdan çip uyku moduna girecek. Yazımın yarım kalmasını istemem. İyi geceler.

NOT: BU YAZI MARSÇA YAZILMIŞ ANCAK SİZLERİN ANLAMASI İÇİN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLMİŞTİR.

Yazan: Zeynep Türk (Karabük Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Ali Uras GAMSIZ (Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi)

Merhaba ben Zana,bugün size 2100 yılını anlatacağım. Bu senede her şey çok kötü.3. Dünya Savaşı oldu Mısır,Cezayir,Fas gibi neredeyse tüm Afrika ülkeleri, bağımsızlığını kaybetti.

Teknoloji ise haddinden fazla ilerledi. Bu yılda uçan arabalar solar şirketler yeni uçak modellerinin sayısı çok arttı. Artık her çocuğun cebinde bir telefon var. Dünya rezalet bir halde.

Yaşadığımız yer Türkiye'de ise aynı şekilde teknoloji çok ilerledi ama Türkiye de sosyal medya platformları kapatıldı. Ancak Türkiye mimari de büyük bir değişikliğe uğradı binaların hepsi Japon usulünde hepsi depreme dayanıklı ve çok güzel gözüküyor. Japon mimarisinde binaların çatıları sivri şekilde ve binalar genelde 3,4 katlı apartman şeklinde is 8 kata kadar ulaşabilir renk olarak binalarda genelde kırmızı yeşil ve beyaz ele alınır ayrıca kapı olarak genelde art arda dizilmiş bambu kapılar kullanılır gökdelen olarak ise gökdelenler sadece büyükşehirlerde bulunmaktadır teknolojiye tekrar dönüş yapacak olursak akıllı evlerin sayısı arttı. Artık sokaklarda bile akıllı portatif tuvaletler var bunun yanında akıllı banklar da var. Dünya ise gene berbat durumda herkes çok mutsuz Kuveyt gibi Arap ülkeler ve Amerika gibi teknolojik ülkelerin kafası rahat Amerika ve Çin arasında ise soğuk savaş bulunmakta ve açıkçası Çin önde ve hem dünya da savaş alanında süper güç hem de kullanılabilir teknoloji olarak da süper güç Amerika ise Çin'i geçmek için sabah akşam uğraşiyor.Rusya ise nükleer enerji ile devam ediyor hala bize doğalgaz satmakta ve yine çok fazla para kazanmakta Rusya-Ukrayna savaşı sonucunda Ukrayna kaybetti ve bağımsızlığını yitirdi artık ukraynalılar da ruslar a bağlandılar. Sanat konusunda büyük gelişmeler bulunmakta Dünya çapında yeni bir tablo kazılar sırasında keşfedildi ve bu tablonun 16. yüzyıl ait olduğunu öğrendiler tablo ise üstünde genç bir atlıyı gösteren bir savaşçıyı tema olarak alıyor ve bu tablo Fransa daki Louvre Müzesinde sergileniyor.Ayrıca ülkemizden çıkan ünlü piyanist Şerafettin Say'ın bestesi Dünya çapı yarışmada 1. seçildi. Önümüzdeki 50 yıl içerisinde Mars'a artık tam anlamıyla yerleşim bekleniyor. Şu an koloniler kuruldu ve yaşanılabilirliğin emin olunması

için oraya sadece bitkiler yerleştirildi

.Ayrıca gönderilen James Webb uzay teleskobu takviyesiyle beraber artık Andromeda'dan görüntüler alabiliyor. Elon Musk vefat etti ve şirketin başına oğlu X geçince şirket iflas etti artık uzay çalışmalarına yardım edebilecek başka bir uzay şirketi yok.

Yazan: ZANA VURAL (Ağrı Bilim ve Sanat Merkezi)

ROBOTOR

Gözleri hayalleri kadar parlak olan Hacer Azra, genç meraklı bir öğrenciydi. İnsanlığa hizmet edecek bir şeyler yapma tutkusunu vardı. Bir gün, mikroskop altındaki hücreleri incelerken aklına bir fikir geldi. "Neden olmasın?" dedi kendi kendine. "Neden bir minik robot, hastalıkları teşhis edip tedavi etmesin?"

Yıllar süren araştırma ve çalışmalarla, Hacer Azra'nın hayalindeki mini robot doktor, yani ROBOTOR, sonunda gerçeğe dönüştü. Bu minik robot (ROBOTOR), bir hap gibi yutulduğunda vücuttaki sorunlu bölgeye ulaşıyor ve gerekli müdahaleyi yapıyordu. İş bitince yıllarca vücutta bekliyordu.

Hacer Azra'nın geliştirdiği bu mucizevi robotu (robotor) duyan herkes şaşkınlıkla karışık bir sevinç yaşadı. Artık hastalıklar eskisi kadar korkutucu değildi. Robot sayesinde, birçok ölümcül hastalık tarihe karışmak üzereydi.

Birgün Hacer Azra'nın yanına hasta bir çocuk getirdiler. Hacer Azra bu icadını çocuk üzerinde denedi. Robotorlar çocuğu uzun uğraşlar sonucu iyileştirdiler. Bu güzel haber tüm

dünyaya yayıldı ve Robotorlar çok meşur oldular. Bu Robotorlar gerektiğinde savunma yapan askerlerimizin tedavisinde kullanılacaktı. Aynı zamanda uzak gezegenlere yolculuk yapacak olan astronotlarında tedavisinde kullanılabilirdi. Dünyada oluşacak doğal afetlerde de çok işe yarayacaktı. Canlıların vücudunda herhangi bir hastalık yoksa, yıllarca bekleyebilen robotorlar, afetlerde yaralananların tedavilerine de hemen başlayacaklardı.

Hacer Azra'nın icadı, ona büyük bir şöhret getirdi. Ama ondan daha önemli olan, insanlığa yaptığı büyük katkıydı. Bu sayede sayısız hayat kurtulmuş, acılar dinmiş, sevinç gözyaşları dökülmüştü. Hacer Azra, tarihe adını altın harflerle yazdıran bir bilim insanı oldu.

İnsanların arasında saklanmış olan bir uzaylı bütün olan biteni öğrenip kendi halkına anlattı. Uzaylılar hemen icadı almak için planlar yapmaya başladılar. Dünya'ya gelen uzaylılar, Hacer Azra'nın laboratuvarına gittiler. Hacer Azra onları gördüğünde şaşırıp korktu ancak uzaylılar konuşmaya başlayınca biraz sakinleşti. Uzaylıların amacı bu teknolojiyi kendi medeniyetlerine kazandırmak ve hastalıklardan kurtulmaktı. Hacer Azra uzaylılarda bu teknolojiyi verdi ve bundan dolayı çok mutluydu. Artık Hacer Azra uzaylılarda iletişime geçip uzayla ilgili araştırmalarda başlamış oldu.

Yazan: Hacer Azra Eğin (Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Ayşe Miraç Dalmış (Prof. Dr. Fahrettin Kırzıoğlu Bilim ve Sanat Merkezi)

ÜTOPYA'YA GİDELİM

Ütopya'da doğanın güzelliği
Distopya'da havanın kirliliği
Söyleyin bana hangisi daha iyi?
Ütopyanın güzelliği
Gelişmiş ütopya
Gerilemiş Distopya
Haydi gel benimle
Ütopyaya gidelim.
Ağaçlar çiçekler böcekler
Gelişmiş teknolojik aletler
Hayal edebileceğin en iyi yer
Ütopyaya gidelim
O güzel akan şelaleler
O rengarenk kuşlar
Nerede sanıyorsun
Tabii ki de ütopya'da
Ütopyanın nesi kötü?
Distopyanın nesi iyi?
İkisi de farklı yerler
Her zaman ütopya daha iyi
Güzelliğin başkenti
Havanın temizliği
Distopyadan daha iyi
Ütopyanın güzelliği

Yazan: Doruk Aras Ormancı (Çukurova Bilim ve Sanat Merkezi)

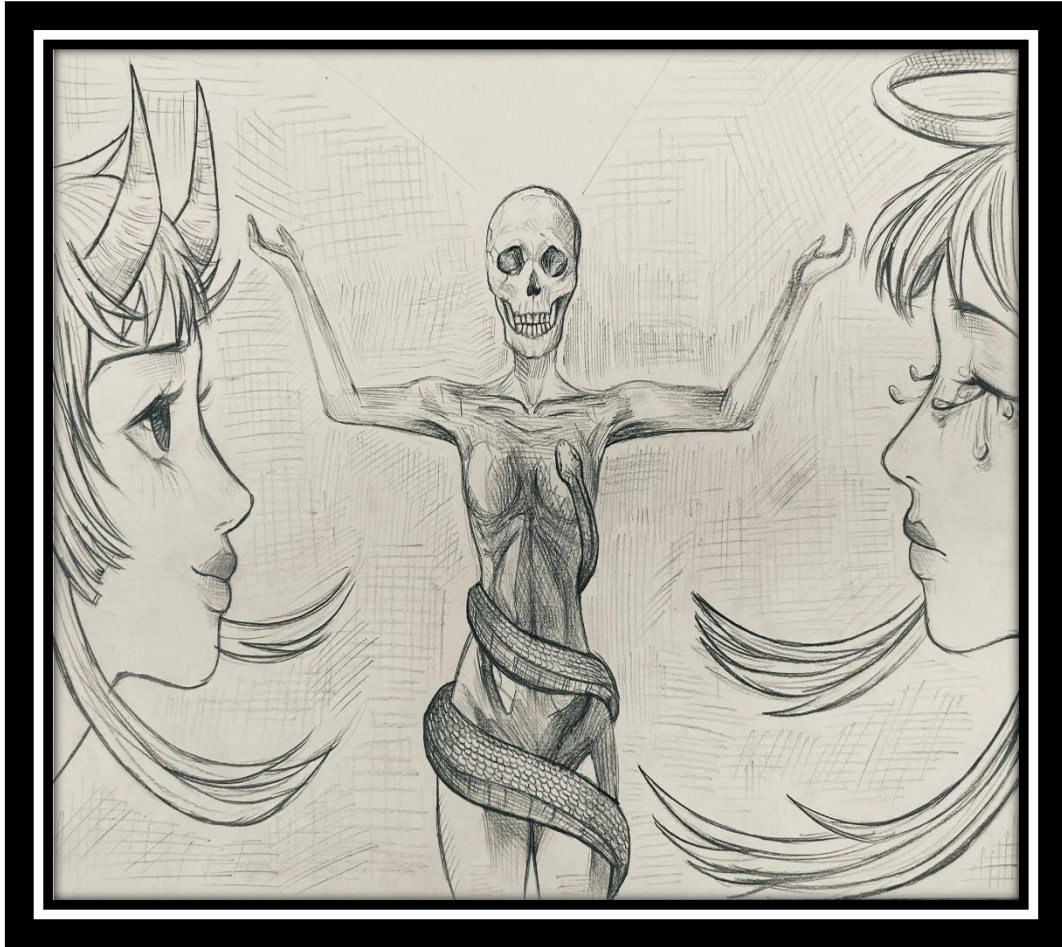

STEAM ile Değişen Dünyalar

Selin, bir tasarım yarışmasına hazırlanıyordu. Babasından ya da annesinden yardım istemesi gerekiyordu. Ailesi ona yapacağı tasarımda Fen, Matematik, Mühendislik, Tasarım ve Sanat alanlarından yararlanmasının onun için çok faydalı olacağını söyledi. Selin denedi ancak yapamadı. Arkadaşlarının kendisine bu alanların tamamını kullanabileceği bir yol göstermesini istedi. Arkadaşları ona STEAM öğrenme modelini kullanarak bir çalışma yapmasını önerdi. Selin hep karamsar davranıyor, aklından distopik düşünceler geçiyordu. Çok geçmeden öğretmeni bu durumu farkederek ona neden üzgün olduğunu sordu. Selin olanları bir bir öğretmenine anlattı. Öğretmeni Selin'e STEAM öğrenme modelini anlattı. Selin o günden sonra aynı anda birden fazla disiplinle ürün tasarlamının mümkün olduğunu ve çok eğlenceli aynı zamanda kalıcı öğrenme sağladığını gördü.

Selin yarışmada çamurdan gezegen sistemini modelleyen bir tasarım yaptı. Bu çalışmasıyla yarışmada birinci oldu. Yarışmada birinci olmak Selin'in kötü karamsar düşüncelerini alıp yerine iyi güzel ütöpik düşüncelere bıraktı. Bu düşünceler kendisinde yer aldıkça daha fazla fikir üretmeye tasarım yapmaya başladı. O biliyordu ki güzel düşünen hayattan zevk alır. STEAM ile kötü distopik düşünceler yerine başarıya duygusuyla güzel olan duygulara ütöpik düşüncelere yerini bırakmıştı.

Yazan: Abdurrahman Enes TEPE (Adıyaman Bilim Sanat Merkezi)

Çizen: Beren BİÇER (İzmit Bilim ve Sanat Merkezi)

Distopya ve Ütopyanın Gerçeği

Bir gün Cemil okula gitti. Okulda ders yaparken öğretmen öğrencilerini kütüphaneye götürdü. Öğrenciler kitap seçerken Cemil öylece bakınmaya başladı. Bir an gözüne bir kitap takıldı. Kitabı çok merak etti. Kitabın kapağı rengârenkti. Cemil bu kitabı beğendi ve almaya koştu. Sınıftakiler ilk defa Cemil'in bu kadar hızlı koştuğunu görmüşlerdi.

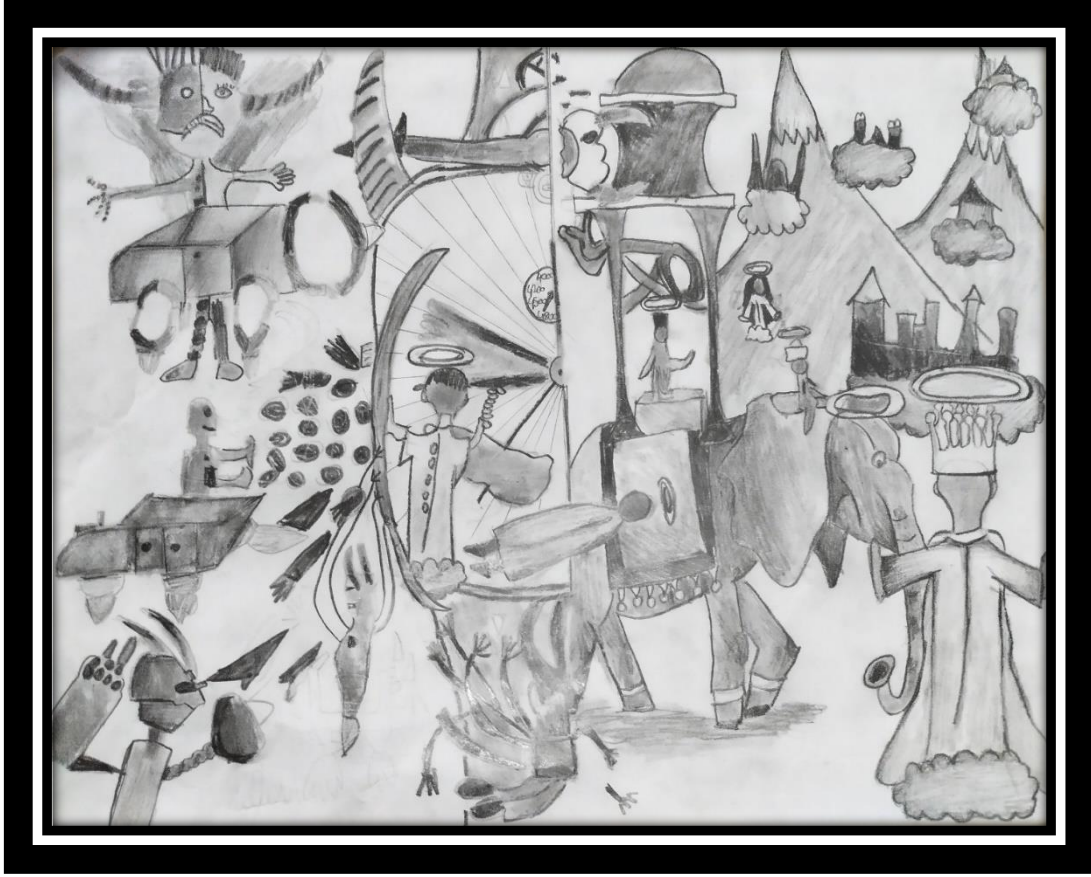
Akşam evde aldığı kitabı okumaya başlamış. Tek bir cümle vardı “Distopya, kötü ve pis bir şehirdir, Ütopya mükemmel ve iyi bir şehirdir.” Başka ne bir cümle varmış ne bir kelime. Cemil bu kitapta hiç görmediği bir şey gördü, çok kalın bir kâğıt içi de dolu gibiydi. Kitabı babasına götürdü. Babası kitabı oraya buraya çevirdi ama hiçbir şey bulamamıştı.

Gece yatarken Cemil'in aklında hep bu vardı. Cemil sabah uyandığında ilk işi bunu araştırmak oldu. Bir uygulama ve kitapta yazan cümleler vardı. Tam uygulamayı açıyormuş ki babası yanına geldi. Hiçbir şey demeden, sadece yanına oturdu Anlaşılan Cemil'in babası da merak etmişti. Cemil uygulamaya basınca telefon onları içine çekti. Korksalar da ikisi de belli etmedi.

Ütopyaya geldiklerini eski bir tabeladan anlamışlardı. Çünkü Cemil'in okuduğu Ütopyaya benzemiyordu. Şehir çok pis kokuyor, her yer dumanla kaplıydı. Ütopyalıların giydiği maskeler ve gözlükler onları dumandan koruyorlardı. Cemil'in babası Cemil'e ve kendisine de aldı. Ütopya'nın tarihi yapıları ve mekânları kalmamıştı. Ama bir çok dijital yapıları, büyük binaları vardı. Temizlerdi ama pek saygılı değillerdi. Cemil ve babası Ütopyada yaşayanlarla sohbet etmeyi deneseler de işe yaramıyordu. Aynı dilde konuşuyorlardı aslında. Babasının aklına bir fikir geldi. Hemen bir rehber tuttular. Rehber herkesin çok mutlu olduğunu söyledi. Cemiller Distopya'ya gidelim mi diye konuşurken. Rehber Distopya'nın çok kötü olduğunu söyledi. Ama aldırış etmediler. Distopya'ya gitmek için yola koyuldular.

Distopya'ya geldiklerinde hiç dijital mekân olmadığını sadece tarihi mekân olduğunu gördüler. Ütopyadaki binaların tam tersi Distopya'da daha küçük binaların olduğunu gördüler. İnsanları saygılı ama pisti. Burayı da incelemek için rehber tutmaya karar verdiler. Rehber Ütopyada dinlediklerini tam tersini anlattı. Cemil şimdi anlamıştı. İki şehir de şehirlerin insanları da tam zıttı. Bu yüzden anlamıyorlardı. Birbirlerini kötülemeye gerek yoktu, zaten iki şehir de güzeldi ama farklılıkları vardı. Cemil'in aklına bir soru takıldı “Neden Distopya'ya kötü diyorlardı da Ütopyaya iyi diyorlardı?” babasına sordu. Babası Ütopyanın nüfusunun Distopya'ya kıyasla daha fazla olduğunu söyledi. Cemil artık öğrendim baba dediği anda telefonun içinden çıktılar. Cemil tanıdığı herkese anlattı. Ama hiç inanan olmadı. Cemil sonunda o kalın yaprakların çini açtı ve içindeki yazıyı okudu. Yazıda ”Bu gerçek değildir” yazıyor ve sitenin adı vardı. Cemil bir anda aydınlandı. Cemil büyüdü ve bir yazar oldu. O da yaşadıkları hakkında bir kitap yazdı ve kitabının ismi “Distopya ve Ütopya'nın Gerçeği “ koydu.

Yazan: Elif Köse (Şehit Prof Dr İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Melih Batmaca (Prof. Dr. Fahrettin Kırzıoğlu Bilim ve Sanat Merkezi)

Fikri bir 4.sınıf öğrencisidir. Bir gün, BİLSEM'e gider ve orada fen dersi vardır. Öğretmen, bir yarışmadan söz eder. Yarışmanın konusu ütopya ve distopyadır. Sonra zil çalar. Fikri arkadaşlarına katılıp katılmayacaklarını sorar. Kimse katılmak istemez. Ama fikri katılmak ister. Ardından dersler biter ve Fikri evine döner. Sonrasında akşam yemeğini yerken annesine yarışmayı anlatır. Fikri ile annesinin yaptığı konuşma şöyledir:

Fikri'nin Annesi:

- Eee... Bilsem nasıl geçti Fikri?

Fikri:

- Distopya ve Ütopya hakkında bir yarışma varmış. Öğretmen onu söyledi. (Yarışmanın şartlarının yazdığı kâğıdı annesine verir.) Hadi ben ödevlerimi yapıp uyuyayım.

Fikri ödevini yaparken bir soruda tıkanır. O soruyu çözmeden önce "Fikri'nin bir fikri var" dedi. Sonra da uyudu. Ardından uyanır. Ama uyandığında dünya değişmiştir. Etrafına bakar ve her yerin yemyeşil olduğunu görür. Sonra okula gitmek için okul otobüsünü bekler. Otobüs uçarak gelir. Otobüse biner ve 5 saniye sonra okula gelmiştir. Okula girer ve okul müdürü:

- Duyduk duymadık demeyin! 1 günlük eğitime geçmemizin 39.günü bu. İlk ve son okul gününe hoş geldiniz. Tüm sınıflar bir günde öğretiliyor. Diğer okullar 3 yıl önce bu eğitim sistemine geçti.

Fikri daha sonra derse girmek için sınıfa gider. Sınıfı 9 kişiliktir. İlk önce bir tablete hangi dersleri seçeceğini işaretledi. Ardından kafasına bir harici depolama aygıtı yaklaştırıldı. Sonra

bir test yapıldı. O test üniversite sınavıydı. Fikri hemen soruları yaptı. Hiç yanlışı olmamıştı. Okuldan sonra eve dönerken eskiden hastane olan yerde hastanenin olmadığını gördü. Sonra yoldan geçen birine neden hastane olmadığını sorduğunda “3 yıldır kimse hasta olmadığından hastaneleri otel yaptılar.” cevabını aldı. Sonra eve döndü.

Evinin önüne geldiğinde evin yavaş yavaş kaybolmaya başladığını gördü. Daha sonra yatağında gözlerini açtı. Başında aklından geçenleri okuyan bir şapka olduğunu hissetti. Annesi ona okuduğu yarışma şartlarından birinin Ütopya ve Distopyanın rüyalarda görülenlerin yarışmaya bildirilmesi olduğunu söyledi. Fikri gördüğü bu rüya ile yarışmaya katılmaya karar verdi. Yarışmada birinci oldu. Kazandığı parasıyla sadaka verdi.

Yazan: Yusuf Korkmaz (Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi)

HAYELLER HAYATLAR MESELESİ

Bu kasvetli dünyada rutubetli odasında kırmızı LED ışıklı alarminin hafif bozulmuş ritmiyle çalışı ve dışardan gelen sabah akşam susmayan manyetik arabaların ve maden ocaklarından gelen patlama sesleriyle uyanmıştı. Her günü aynı olan bir insandan, ondan mutlu olması bekleniyormuşçasına capcanlı renklerle dizayn edilmiş mutfağına yine hareketlerine yansımış bir telaşla girmiş, hemen ve her zaman hazır olan GDO(genetiği değiştirilmiş organizma)’lu bilim insanlarının ve uzmanlarınsa tabiri caizse “yenebilen zehir” olarak adlandırdıkları ama herkesin kullandığı ve sevdiği, reklamlarda dahi “sağlıklı” denilen yiyeceklerden birazını ağzına atıp dışarı çıkmıştı. Saat daha 6.55’di lakin insanlık yüzyıllardır olduğu gibi erken kalkıp iş, eğitim vb. alanlarda zaman kazanmaya çalışıyordu. Fakat insanlar 2237 yılında kendilerine bir kazanç sağlamak için değil zorunda oldukları için bu kadar erken kalkıyorlardı tıpkı onun gibi... Etrafına bakındı; herkes mutsuz, kederli kimileri boynundaki kalın damarlar görünecek kadar sinirli kimileriye hayatından umudunu yitirmişçesine renksiz, duygusuz adeta ”ruh” gibi hayat koşturmacasına kendini atmıştı. Yavaşça bu insan selinin arasına kendini bırakmış herkes gibi hızlı ve adımlarına yansımış bir telaşla yürümeye başlamıştı. Mutsuzdu. Herkesin olabileceğinden ne çok, ne az ama mutsuz... Yürüyordu, üstünden geçen manyetik araba seli onu hala irkiliyordu. Kafasını yukarı kaldırıp baktı, içinden: insan ne acayip şey miknatistan araba yapıyor yetmiyor aklını kopyalıyor... Bir anda gözüne yaldızlı harflerle yazılmış bir görüntü ilişip ona odaklandı bir manyetik otobüsün üstünde koca harflerle “YENİ DİNAZOR PARKI JEARİUS AÇILDI!!! ORMANLARIN KRALI TREX’DEN VAROLMAMIŞ YENİ CANLILARA TÜM SIRADIŞI HAYVANLAR SİZİ BEKLİYOR...” Düşünüyordu.” Var olmamış tüm canlılara...”ne demekti şimdi bu !? Neden sonra geçen gün aklına gelmiş arkadaşının sözlerini hatırladı, geni farklı olan birçok canlının genlerini birbirlerinin içine koyarak olmayan birçok canlı üretilebiliyorlarmış. Biraz daha düşünüp etrafına bakındı, yer yokmuş gibi üst üste dizilmiş üstlerinde de 3D ile oluşturulmuş koca koca reklam tabloları gerçekmiş gibi insanları kendine çeken gökdelenler ben buradayım o burada dercesine gösterişle selamlıyordu insanları. Bu gökdelenlerin yapımı için kaç ağaç kesilmişti düşünmek bile istemiyordu. Zaten şu anda dünyanın hiçbir yerinde bir avucu geçmeyen ağaç sayısı da sera gazlarının Dünya’ya bıraktığı yıkıcı etki sayesinde yanmış, artık Dünya devletleri alarına geçmiş fakat insanoğlu yine doğayı değil kendini düşünmüş toprağı ağaçlandırmak yerine Karbondioksit gazını Oksijene çevirmeye yarayan, yani bir nevi doğanın işini cihazlardan beklemeğe, onlardan ummayı sağlamak için ... Neler görmemişti ki insanlık, zihnindekileri ufacak bir belleğe dahi sığdırmış, akıllı olan ile olmayan arasındaki fark kalkmış, parası olan her şeyi bilir duruma gelmişti. Derin bir of çekip yine kasvetli dünyaya dönmüş ofisinin merdivenlerini çıkarken saatinden gelen çın sesiyle işinin başladığını anlamıştı...

Yazan: Kayra Baran Demirkıran (Kayapınar Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Ali Demir (Kilis Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Hüzeyin Efe Oktay (Prof. Dr. Fahrettin Kırzıoğlu Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Zeynep Mina Kuyumcu (Kayapınar Bilim ve Sanat Merkezi)

HATA

Bazen evrim doğru gerçekleşmez ve hatalar olur. 100.000 yılda bir olan bu durum ile garip fizikli insanlar oluşur. Bu o kadar kaotik bir olaydır ki Dünya'nın açısını değiştirir. Ben Ordinaryus ünvanını almış bir profesör doktorem. Bugün sabah 09:13'de hastaneye geldim ve 1 hafta sonra yapacağım konferans için belgeleri doldururken bir doktor geldi ve garip bir bebeğin dünyaya geldiğini söyledi. Başta işim olduğundan bir profesör yollamayış düşündüm. Sonra bir mola vermenin iyi olacağını düşündüm ve doktoru takip ettim, yeni doğan bölümüne girdik. Yeni doğan bölümünde yalnızca bir tane bebek vardı. Bebeğin yanına gittim, her şey normaldi ama sanki bir şeyler tersti de. Bebek tehlikeli gözüküyordu. Doktor cebince taşıdığı çubuğu çıkarttı ve bebeğe verdi. Bebek dişleriyle çubuğu öğüttü ve yedi. Bu bebek düzgün evrimleşmemişti. Araştırmalar sonucunda genleri düzgün çıktı. Ama dişleri vardı ve çok sivri ayrıca çok sertti. Onun dışında her şey normal gözüküyordu. Bundan sonraki günlerde bir sürü garip bebek doğdu. Bu konularda veriler topladım ve bir çok konuşma yaptım. Televizyon çıktım, konferans verdim. Dünya krizdeydi. Bu konuda araştırma yaparken 100.000 yıllık süreç tamamlanmıştı. Bunu dünyaya yaydım. Yıllar sonra doğan bebekler büyüdü. Genellikle zenginler, yüksek teknoloji ameliyat aletleriyle çocuklarını düzeltebiliyorlardı. Ama fakirler için aynı şey geçerli değildi. Ayrıca bu çocuklar çok zekiydi. Artık havada uçan arabaları görüyordunuz. Çünkü bu çocuklar bir sürü icat buluyordu. Ama bazıları serseri oluyordu. Bazı insanlar onları öldürmek gerektiğini söylerken, bazıları zıttını söylüyordu. Bir gün çocuklar delirdi. Herkes şehirden kaçmaya çalışıyordu. Çoğu kişi yolda iken aslında son yollarına sapıyorlardı. Ben de evde hazırlık yapıyordum. Hemen arabaya binip yola çıktım. Çok trafik vardı. Ben de başka yola sapıp şehir dışına çıktım. 10 yıl sonra güvenli alanlar vardı ve sıkıyönetim ilan edilmişti. Her yerde askerler vardı. Güvenli bölgenin dışına çıkılmıyordu. Ama surların altında kaçakçılar da vardı. Dünya sonsuza kadar böyle kalacaktı. Asıl canavar insandı. Çare de evrim.

Yazan: Rüstem Çınar YAZICI (Muğla/Bodrum Bilim ve Sanat Merkezi)

LABORATUVARIN GİZEMİ

Bir gün içimdeki sese dayanamayıp eski laboratuvarı açmak için bodrum katına indim. Kapıyı açıp içeri girdiğimde çok şaşırđım. Uzun zamandan beri açılmayan bir odaya girdiğinizde genellikle her yer örümcek ağı ve toz dolu olur değil mi? Fakat ben içeri girdiğimde her yer toplu, hiçbir yerde toz veya örümcek ağı yoktu. Bir de söylemeyi unuttum, “evde yalnız yaşıyorum...”. Bu yüzden kimse burayı temizlemiş olamazdı. Bu durumun üzerinde daha fazla durmak istemedim. Kapıyı kapatıp uyumaya gittim.

Ertesi gün, aklıma takılan bir deneyi yapmak için laboratuvarıma gittim. Deney için gerekli malzemeleri sesli bir şekilde söyledim. Sanki biri beni dinliyor ve her söylediğimi anında elime veriyordu. Biraz korktum, ama devam ettim... “Artık kendimi kötü hissetmeye başladığımı düşünüyordum. Çünkü bu laboratuvarda her geçirdiğim saniye bir “ses” duyuyordum. O “ses” bana yaşayacağım şeyleri söylüyordu. İlk başta, bunun kendi uydurduğum şeyler olduğunu sandım. Bu duyduğum sesler artınca doktora gitmeye karar verdim...

Doktor hiçbir şeyin eksik veya fazla olmadığını söyleyince odanın içinde bir varlığın olduğunu düşündüm. Bu tür paranormal olayları çözen arkadaşım Kate’i evime davet ettim. Beni kırmayıp evime gelmeyi kabul etti. O gelene kadar laboratuvarıma girmedim. Bir ara Kate’in gelmeyeceğini düşündüm. Ama geldi... Kate gelir gelmez O’nu kolundan tutup bodruma indirdim. Kapıyı açtım. Kate;

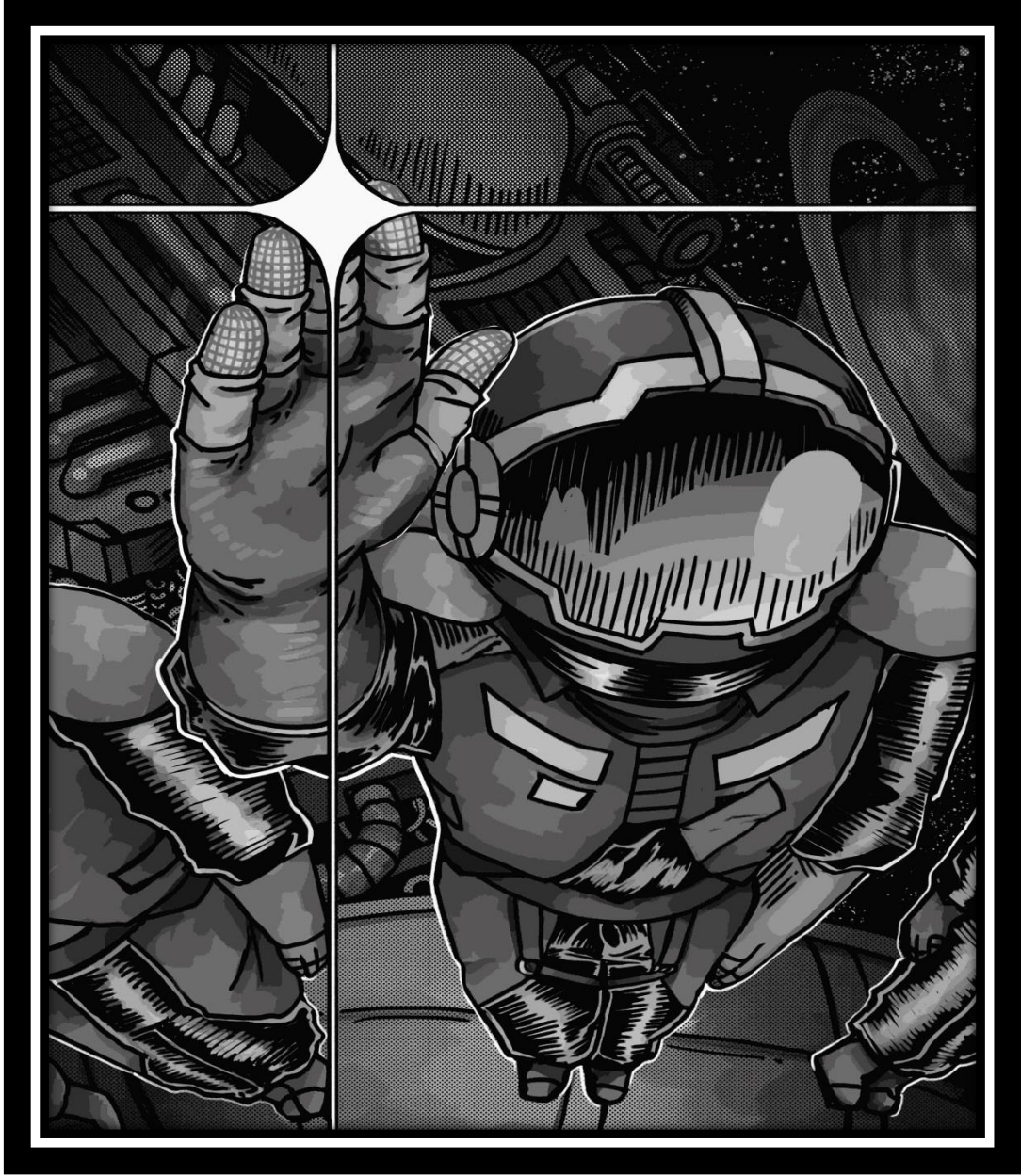
-“Dostum, böyle nasıl bulmamı bekliyorsun? Bana bunları deney yaparken yaşadığını söylemiştin. Şimdi bir deney yap ki, ben de bakayım” dedi.

- “Özür dilerim” dedim...

Hemen bir deney yapmaya başladım. Yine aynı şeyle yaşandı... Kate bir anda kaçmaya başladı. Laboratuvardan çıkıp Kate’in arkasından koştum. O’nu durdurup ne olduğunu sordum.

Kate: O yaratığı görmedin mi? diye sordu. Ben; “görmedim” diye cevapladım... Meğerse laboratuvar çok kutlu bir yermiş... Kapıyı ilk açan kişiye yardım edeceği söylenmiş... Yardım ettiği kişi O’nu görmeyecekmiş...

Yazan: Zeynep GÖKÇE (Nalan Mustafa Kaynak Bilim ve Sanat Merkezi)

Çizen: Handan Ela Toker (Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi)

RESİM
1.

Ali İhsan Demirçelik

Ağrı Bilim ve Sanat Merkezi

MUHAMMED ALİCAN
PUSAT

RESİM
2.

Seher Yalkın

Sakarya Bilim ve Sanat Merkezi

MEHTAP CESUR

RESİM
3.

Gökçesu ÖZDEMİR

Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi

CEYLAN DOĞAN

METİN
1.

Gökmen Asaf YILMAZ

Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi

CEYLAN DOĞAN

METİN
2.

Selim Mülazımoğlu

Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezi

MAHBUP ELA YALÇIN

METİN
3.

Neva Akkoyunlu

Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi/Ankara

DR. ŞULE ŞAHİN
DOĞRUER

STEAM ile Açılır Tüm Kapılar

Doldu her yer kötülükle,
İnsanlığa yardım lazım yeterince,
STEAM ile düşün bence,
Tasarla geliş değiş her şeyden önce,
Olgunlaşmasın kötü düşünce,
Paylaşılsın tüm fikirler,
Yardımlaşsın tüm bireyler,
Açılsın tüm engeller.

STEAM yaparsak eğer,
Teknoloji ile gelişir her yer,
Emek, bilim ve sanatla,
Açılır tüm kapılar,
Mühendislere, mucitlere, mimarlara.

Ütopya beyninde herkesin,
Ters değil güzel düşüncelerin,
Orada saklı güzel dünyalar,
Parlak ışığıyla gelecek aydınlıklar,
Yayılacak her yere bu parıltılar,
Akıllara sığmaz saf ve temiz bir dünya için.

Yazan: Gökmen Asaf YILMAZ (Adıyaman Bilim ve Sanat Merkezi)

steamresearchgroup.blogspot.com

ERTEM KAFKARS YAYINLARI

MERKEZ : KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi Zemin Kat - KARS
Tel : 0474 225 20 57
GSM : 0535 082 16 16
e-mail : kafkarsyayincilik@hotmail.com
Web: www.ertemkitap.com

